

פניני הצדיקים

לעדכונים, ברכות מזל טוב והודעות - שלחו ל: 054-8410475 | HB0548410475@gmail.com

24

מיטב השידורים
מגדולי הרבנים

ללא פרסומות.
ללא חדשות.
ללא פוליטיקה.

ערוץ 2000

www.radio2000.co.il | באפליקציה

03-3782000

האדינו לשידור החי

במ"ל: 054-8410475, דוא"ל: HB0548410475@gmail.com

האדמו"ר הרב חיים יצחק טברסקי זצ"ל- נולד בשנת ה'תרמ"ח (1887) בצ'ודנוב שברוסיה. נקרא 'יצחק' על שם דוד זקנו הרה"ק רבי יצחק מסקווירא זיע"א. כשחלה במחלת הטיפוס ל"ע והגיע עד שערי מוות הוסיפו לו את השם חיים לרפואה. אימו ביקשה מבורא עולם, שיקח אותה במקום בנה, ואכן רבינו התרפא באופן פלא, ואילו אימו נפטרה לבית-עולמה. כבר בהיותו צעיר לימים עורר את התפעלותם של גדולי דורו וזקני החסידים. הוא התפרסם כנער גדול מאוד בתורה ויראה.

לאחר נישואיו בשנת ה'תרס"ה (1904) התגורר במאזיר. לאחר תקופה עבר לקייב שבאוקראינה. ב-י"ח תמוז ה'תרע"ד (1914) אביו נפטר. רבינו מילא מקומו באדמו"רות ובהנהגת העדה הק' בעיר מאזיר. מכל רחבי תבל נהרו אל רבינו. לאחר מכן, בזמן השלטון הקומוניסטי, כל העת עקבו אחריו. שליחי הקומוניסטים איימו עליו באזהרות קשות. פעמים רבות התפרצו לבית מדרשו באמצע התפילה. למרות הפחדים הנוראיים והסכנה הגדולה שטמונה בזה, המשיך לקבל את הקהל לעצה ולברכה. רבינו השריש בהם יראת שמיים באמונה טהורה ומסירות נפש ממש למען קודשי ישראל.

עבר לעיר קיוב בשנת ה'תרפ"ג (1923) ופתח שם בית מדרש לחסידיו באישור הממשלה, בנוסף למקווה ותלמוד תורה. רוב פעילותו התורנית התמקדה ברוסיה כדי לחזק את הקהילות היהודיות ברחבי המדינה ולהפיץ את תורת החסידות. הנהיג את עדתו במסירות נפש ללא פחד מהשלטון הקומוניסטי. במשך הזמן הבולשביקים סגרו את כל המוסדות שקשורים ליהדות. רבינו המשיך להחזיק את בית המדרש וגם בחר מלמדים יראי-שמיים לילדי תשב"ר. בשנת ה'תרפ"ז (1927) השתתף בוועידת הרבנים בקורוסטן שבאוקראינה. בשנת ה'תרצ"ז (1937) נאסר בעוון הפצת הדת וישב בכלא בקייב במשך שנה. נידון להורג אבל דינו שונה לצאת לגלות בסיביר. עם פרוץ מלחמת העולם השנייה הוגלה על ידי המשטר הסובייטי לסיביר. גם שם לא הרפה מהפצת היהדות במסירות נפש עילאית ממש. בערב פסח בני משפחתו ניסו להעביר לידיו מאכלים כשרים לפסח, אבל הרשעים לא העבירו אותם אליו וכל שמונת ימי הפסח לא בא אוכל לפיו לבד ממים. ענוותן מופלא. מלומד בניסים. נפטר ב-כ"ד ניסן ה'תש"ג (1943) בסיביר. חי כ-56 שנים. בנו, ר' משולם זוסיא, שימש כאדמו"ר מצ'רנוביל.

סבא (מצד אביו): האדמו"ר ר' מרדכי מלויעב. **אביו:** האדמו"ר ר' אברהם יהושע השיל מלויעב. **אימו:** מרת יוכבד (בת ר' יעקב שפירא מדלוטין, נכדו של רבי פנחס שפירא מקוריץ). **אשתו:** מרת רחל דבורה (בת ר' יצחק ישעיה הלברשטאם מטשחוב, בן זקונו של האדמו"ר ר' חיים מצאנז. נישא בשנת ה'תרס"ה). **מרבותיו:** סבו, האדמו"ר ר' מרדכי. אביו, האדמו"ר ר' אברהם יהושע השיל. **ילדיו:** האדמו"ר ר' משולם זוסיא (שימש כאדמו"ר מצ'רנוביל לאחר השואה), ר' יעקב, ר' מרדכי הי"ד (נרצח בשואה), ר' יחיאל, מרת מירל, מרת רבקה מרים, מרת יוכבד.

פעם אחת אחד מהחסידים בא אל רבינו זיע"א. הוא אמר כי שכנו הגוי ממש ממרר את חייו וסיפר על מעשיו של הגוי. רבינו שמע זאת ואמר לו שיכתוב את שם הגוי ושם אימו על אבן, וישרוף את האבן באש. אותו חסיד עשה כך והגוי מת במיתה משונה.

פעם רבינו הגיע לעיר אחת. ראש העיר שהיה נוכרי, התנפל עליו בתביעה שיעזוב מיד את העיר, ואם יסרב - יוציא עליו פקודת מעצר. החסידים היו יראים מאוד מראש העיר, אבל רבינו זיע"א הרגיע ואמר להם בשלוות נפש: "עוד מעט תראו שהוא בעצמו יבוא לבקש שאשאר בעיר". לאחר מכן ראש-העיר הגיע בבהלה לבקש מרבינו שימחל לו על אשר חטא, ויישאר לשבות בעיר כרצונו. הסיבה לכך היתה כי לראש העיר היה עדר גדול של בהמות. לפתע מגיפה פרצה בעדרו. אנשי ביתו אמרו לו: "בוודאי מחמת קפידתו של איש האלוקים הוא, כי גזרת עליו להסתלק מן העיר".

פעם אחת באחד מימי חג הפסח בתו של רבינו חלתה. מחלתה החמירה והביאו רופאים מומחים. לאחר בדיקה הרופאים אמרו שהיא הגיעה עד שערי מוות והם לא רואים כל דרך להציל את חייה. ביו"ט אחרון של פסח בעת השולחן הטהור, היתה שם שמחה גדולה. החסידים רקדו כמה שעות ברציפות. גם רבינו בעצמו היה שמח ומרומם מאוד. כאשר בנו כ"ק מרן אדמו"ר פנה אליו ושאל איך אפשר לשמוח כאשר בתו חולה מאוד? רבינו ענה לו: "הרי כתוב 'כי בשמחה תצאו' (ישעיה נה, יב). דהיינו עם מידת השמחה אפשר לצאת מכל הדינים", וציווה להתחזק יותר בריקודי קודש ולנגן עוד ועוד ניגוני שמחה. והנה למרבה הפלא חל שינוי גדול לטובה אצל בתו החולנית.

בשנת ה'תרפ"ג, לאחר שעבר לעיר קיוב, פתח שם בית מדרש לחסידיו. רבינו ניהל והנהיג את עדתו הקדושה בגלוי ובפרהסיא למרות השלטון הקומוניסטי, בכל כוחו ובמסירות נפש נפלאה. בית המדרש של רבינו היה לתל תלפיות, והתפרסם מאוד בקרב עם ישראל עד שיצא שמעו גם אל הגויים. בעיתוני התקופה ההיא בארה"ב, כשרצו להביא דוגמא לשבח של חופש הדת שברשות השלטון הבולשביקי, ציינו את בית המדרש הגדול של רבינו זיע"א שנמצא ברחוב ראשי בקיוב ומתפללים בו ציבור גדול. ב'קידוש לבנה' גם כל הציבור יוצאים לרחוב לקדש את הלבנה.

בשנת ה'תרצ"ז רבינו נאסר בעוון הפצת הדת וישב בבית האסורים בקיוב שנה אחת. כאשר הכניסו את רבינו לבית האסורים, רצו לגלח את זקנו כי עפ"י החוק אסור לשבת בבית הכלא מגודל בזקן. רבינו התנגד בכל תוקף לגעת בדיוקנא קדישא דיליה. גם אחרי שנלחמו איתו כמה גיבורים מאנשי הנק.וו.ד. והיכו את רבינו מכות רצח, הם לא הצליחו לגלח את זקנו. רבינו אכן נשאר עם זקנו גם בבית האסורים.

את גודל השפעתו של רבינו באותה תקופה, ניתן להבין במקצת ממה שכתבו אז גדולי הקומוניסטים בעיתונים של אז: **'הראבינר הגדול הזה - הוא החורבן הגדול ביותר לרוסיה ולקומוניזם, ולכן הוא מהווה הכתובת הראשונה להריגה מיידית'**. ומנגד מה שהיהודים אמרו אז: **'קיום נתינתה'**, מכיוון שהיה עבורם למגן ולמחסה, ומעתה כבר לא יהיה להם לאן לפנות, רח"ל.

קרדיט תמונה: מ.ר. ברמן | CC BY-SA 4.0 | Wikimedia Commons

האדמו"ר חיים הלברשטם מצאנז זצ"ל: נולד בעיר טארניגורוד שבפולין בשנת ה'תקנ"ז (1797). מייסדה של חסידות צאנז. נודע בצעירותו כעלילי. ידוע בדורו כאחד מגדולי ומגאוני הדור. התכתב עם גדולי רבני דורו והם הוקירוהו. הוסמך להוראה על ידי הרב אפרים זלמן מרגליות מברודי. עסק בפלפול בש"ס ובפוסקים, ובלילות עסק בסתרי תורה. בשנת ה'תק"צ נתמנה לרב בצאנז ורבות חסידים נהרו אליו. ישב על כס הרבנות בצנז ארבעים ושש שנה. רוב בניו וחתניו שימשו באדמו"רות. צאצאיו הנהיגו חצרות חסידיות רבות. החצרות הממשיכות את שושלת צאנז היום הן: צאנז, צאנז-קלויזנבורג, צאנז-זאמיגרד, באבוב, סטרופקוב.

למרות שהיה עני מרוד התפרסם כעושה צדקה ואת כל הכסף שקיבל מהבאים אליו חילק לעניים, ליתומים ולאלמנות. כאשר הגיע אליו עני ולא היה לו כסף בכיסו היה ממשכן רכוש על מנת שיהיה לו כסף לצדקה. הקים ישיבה ומכיסו שילם את שכר ראש הישיבה. נפטר ב-כ"ה ניסן ה'תרל"ו (1876). חי כ-79 שנים. ציונו בפולין.

אביו: ר' אריה לבוש. **מרבתי:** ר' משה יהושע העשיל אורנשטיין (בעל "ים התלמוד"), ר' נפתלי צבי מרופשיץ, ר' צבי הירש מזידיטשוב. **מילדיו:** ר' יחזקאל שרגא (אב"ד משיניווא), ר' דוד (אב"ד קשאנב), ר' מאיר נתן, ר' אהרון (אב"ד צאנז), ר' ברוך (אב"ד גארליץ), הרבנית מרים (זוגתו של ר' משה אונגר), הרבנית רייצא, הרבנית יוטא. ר' שלום אליעזר (אב"ד ראצפערט), ר' יצחק ישעיה (אב"ד טשחוב), הרבנית נחמה, הרבנית טילא, הרבנית פראדיל, הרבנית גיטשא (ועוד שישה בנים שנפטרו בילדותם).

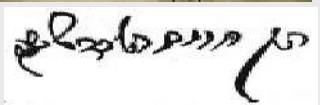

מתלמידיו: ר' אלעזר מקוזניץ, ר' מאיר מדזיקוב (בעל "אמרי נועם"), ר' צבי הירש מליסקה ור' שלמה מראדומסק (בעל "תפארת שלמה"), ר' יקותיאל יהודה (אב"ד סיגט ובעל "יטב לב"), ועוד. **נשותיו:** הרבנית רחל פייגא (בת הרה"ג ברוך פרנקל-תאומים אב"ד לייפניק-זיווג ראשון). בתו השניה של הגאון ר' ברוך פרנקל-תאומים (זיווג שני). הרבנית רעכיל דבורה (בת ר' צבי הירש אונגער מדאמבראווא המכונה ר' הערשל טארנער-זיווג שלישי). הרבנית רבקה (בת ר' אלימלך טארנער מגארליץ-זיווג רביעי). **מספריו:** **ידברי חיים:** שו"ת, פירוש על התורה, רעיונות על מועדים, בירורים בשמות גיטין, מקוואות, פירוש על בבא מציעא.

מסופר, כי בחזרתו מהלוויית בנו אריה לייבשל שנפטר בגיל 7 היה עדיין לפני תפילת שחרית, היות שהלווייה נערכה בשעת בוקר מוקדמת, ואז אמר לנוכחים: "אדם הולך לתומו, ולפתע חש במכה חזקה, מסתובב הוא לראות, מי הוא המכה כדי להחזיר מנה אחת אפיים. אך נוכח לראות את ידיד נפשו שנתן את המכה כאות אהבה וחובה, אין ספק שגם אם היה סבור לכעוס על המכה, יקבל זאת באהבה וישמח על גלוי החובה של ידידו. אף אני קבלתי היום מכה איומה וכאשר התבוננתי ממי קבלתי את המכה אמרתי לעצמי: הבורא יתברך, שאני כל כך אוהבו הכני, אם כן ראוי שאקבל זאת באהבה ושמחה". ומיד החל את התפילה והכריז בקול: 'הודו לה' קראו בשמו הודיעו בעמים עלילותיו, שירו לו זמרו לו...!'

עד כמה מידת הקמצנות יכולה לשבש את האדם, יעיד הסיפור הבא: כמה אכזבות נחלו תושבי העיר מאותו עשיר. עשיר כקורח היה, עד שאמרו כי אם ירצה יוכל לרכוש את כל בתי העיר במשכורת של חודש אחד. עשירותו בלטה במיוחד על רקע עניותם של שאר יהודי העיר, שהיו עניים ודלים. צרכי העיר והקהל היו מרובים ביותר - אלמנות לכלכל, יתומים להשיא ועוד כהנה וכהנה. וכשהיה מושל העיר זקוק לכסף, באופן מידי נזקקו גם היהודים לכסף, אך שוב ושוב נחלו מפח נפש מעשיר זה, שלא מוכן היה לתת מכספו אף לא פרוטה אחת לצרכי מצווה. עשרות פעמים ניסו להשפיע עליו, שלחו אליו את טובי הרבנים שישכנעוהו אך הכל ללא הועיל. התנהגותו של העשיר גרמה לכך שעם הזמן נותר הוא בודד בקהילה, שכן אף אחד לא רצה את קרבתו של הקמצן. גם בבית הכנסת ישב העשיר לבדו, ללא שאיש מבין עימו את הספסל. בירכתי בית הכנסת היה מקומו, משום שלא היה מוכן לתרום לבית הכנסת עבור מקום מכובד אף לא רובל אחד.

יום הכיפורים הגיע. העשיר יושב לבדו במקומו, עטוף בטליתו. קולו של החזן נשמע ברמה, כשלפתע נשמעה חבטה מכיוונו של האיש. אלו מבין הקהל שהפנו את ראשם ראו אותו מתיישב בכבודות. בלי הרבה חשק ניגש אחד מהם אליו ושאלו לשלומו. האיש ענה, כי בדקות האחרונות תקף אותו צמא אדיר, וכי הוא חייב לשתות בדחיפות. המתפללים, שהתקבצו ווידאו, כי האיש זוכר באיזה יום עומדים הם, וכי הוא זוכר את האיסור שיש בשתיה ביום הקדוש הזה. אולם העשיר בשלו- הוא חש בצמא אדיר, וחושש הוא, כי יגיע תיכף למצב של פיקוח נפש, אם לא ישתה.

משראו כך, פנו שני אנשים אל עבר מקומם של הדיינים בשאלה כיצד לנהוג. שני דיינים ניגשו אל העשיר ושאלו אותו למצבו. העשיר חזר שוב על דבריו כי חש הוא כי אם לא ישתה מיד עלול הוא לבוא למצב של פיקוח נפש. לאחר התלבטות הכריעו הדיינים, כי ניתן להשקותו 'לשיעורין' - כפית מים כל זמן קצוב. מישהו רץ להביא כפית ומילאה מים עבור העשיר. העשיר גמע בשקיקה את טיפת המים שבכפית, אך זו רק הגבירה את הצמא. בקושי רב חיכה את פרק הזמן, שיעבור עד שיקבל את טיפת המים הבאה. משזו הגיעה לפיו, התאונן העשיר בפני מי שהיה מוכן לשמוע, כי מצבו רק הולך ומחמיר, וכי המים המועטים רק מצמיאים אותו יותר.

קרדיט ציור הצדיק: Lazar Krestin | CC BY-SA 4.0 | Wikimedia Commons

הדיינים שנקראו שוב למקום לא ידעו כיצד להכריע, ובליט ברירה החליטו לגשת לרבניו, להפריע לו בתפילתו ולשאלו אותו מה לעשות. הרב שמע את תיאור מצבו של העשיר ואת הנסיגות להחיותו בטיפות מים מועטות. לאחר שהרהר מעט בעניין, אמר, **כי יש לאפשר לעשיר לשתות ככל אשר יחפוץ, אך בתנאי אחד - תמורת כל כוס, שישתה מחויב הוא לתת מחר מאה רובלים טבין ותקילין לטובת עניי העיר. אם יבחר, שלא לתת את הכסף, אזי אין לו שום היתר לשתות, שכן כנראה שמצבו לא חמור עד כדי כך. כששמע העשיר הקמץ את פסקו של הרב, נאנח בכבדות, קם, והמשיך את תפילתו עד למוצאי התענית בלא שום**

מנכבדי קהילת לבוב ועשירייה היה ר' קלמן שטקשטיל. הוא היה ת"ח, חסיד, בעל עסקים וגומל חסדים. לר' קלמן בן יחיד בשם יוס'לה. ירא שמיים ושקדן בלימודו. רוב יומו שהה בבית המדרש. הוא היה יפה תואר וגבה קומה. בחור עם כישורים וחזות מעין אלו היה מועמד לגיוס לצבא הרוסי. חייהם של יהודים שומרי מצוות בצבא הקיסר היו קשים מנשוא. רבים מהם נשברו וויתרו על יהדותם. העקשנים שבהם סבלו מהשפלות ומקשיים יום יומיים. כשהתקרב יוס'לה לגיוס היה מראהו כשל גבר שבגברים.

לר' קלמן ניתנו עצות רבות: האחד הציע שיטיל מום בעין או באוזן, השני יעץ לו להסתתר, השלישי הציע לתת שוחד וכיו"ב. בינתיים התקרב מועד הגיוס ועמו גברה הדאגה לגורל הנער. בצר להם פנו ונסעו לבית רבינו, לבקש את עצתו וברכתו. פנה הצדיק אל יוס'לה ושאל: "האם תחפוץ להתגייס לצבא הקיסר?" יוס'לה התחלחל מעצם השאלה. "חס וחלילה! נפשי חשקה בתורה".

הצדיק שקע בהרהורים. כעבור רגע נשא את עיניו אל האב והבן ואמר: **"מען קנייטשט-מקמטים"**. סתם דבריו ולא פירש ופטר אותם לחיים טובים ולשלום. ר' קלמן שאל: "מה?", שאל הצדיק חזר על דבריו: **"מען קנייטשט-מקמטים"**. נבוכים יצאו מלפני הצדיק. הן כל משך ביקורם אצל הצדיק היום היה תמוה. בתחילה שאל בדבר רצונו של הבן להתגייס. אחר כך התשובה הסתומה "מקמטים!".

יצאו השניים בדרכם חזרה לעירם. חלפו שבועות. חבריו של יוס'לה זומנו להתייצב לפני הוועדה הרפואית הצבאית. רובם ככולם נחלצו מכך בשלום בשל סיבות שונות ומשונות. לעומתם, **יוס'לה אפילו לא זומן.** חשש התגבגב ללב הוריו, שמא הצבא מנהל אחר בנם מעקב, כדי להוכיח את כשירותו הצבאית ובכך למנוע מראש כל ניסיון מצידו לחמוק מהגיוס. יום אחד הבריק בראשו של ר' קלמן רעיון. "מקמטים!", נזכר בדברי הצדיק. **"אולי התכוון שתכופף את קומתך ותיראה כגיבן?"**, אמר לבנו. מאותו רגע ואילך החל יוס'לה להרכין את קומתו, עד אשר התפוקקו חוליות שדרתו. חלפו חודשים ויוס'לה לא נקרא להתייצב. ויהי הדבר לפלא בעיני כל. גם קומתו חזרה להיות כמקודם.

חלפו שלושים שנה. ר' קלמן הלך לעולמו ויוס'לה הקים משפחה וירש את אביו. באחד הימים חשקה נפשו לעלות לארץ הקודש-ארץ ישראל. חשב ועשה. לשם פתיחת ההליכים הוא הגיש טופס הגירה לשלטונות. פקיד הרישום נטל את הבקשה והחל לחפש את שמו במרשם האוכלוסין. **"אין שם כזה בכלל!"**, אמר הפקיד כעבור זמן. "מה זאת אומרת?", זעק יוס'לה בידוע כי בלי שם לא יוכל להנפיק דרכון ולא יוכל לעלות לארץ ישראל. "זאת אומרת ששם אינו מופיע ברשומות מנהל אוכלוסין. ייתכן שהוריק לא רשמו אותך בלידתך. מבחינתנו אינך אזרח המדינה. למעשה אינך קיים!".

יוס'לה לא ויתר. הוא הסביר לפקיד כי אביו היה איש עסקים מסודר ומצליח ואין זה הגיוני כי לא רשם את בנו בלידתו. לאחר ויכוח קל ושכנועים התרצה הפקיד והסכים לרדת לקומת המרתף, בו שכן הארכיון, כדי לבדוק את רישומי הלידה. מצויד בתאריך לידתו של יוס'לה, איתר את הפנקס שבו נרשם תאריך זה. הוא עבר על הרשימה פעם אחר פעם ושמו של יוס'לה טרם נמצא. קודם שהתיימש הפקיד ורצה להחזיר את הפנקס חזרה למקומו, נפתרה התעלומה. הוא חזר למעלה והפנקס בידו כדי להראותו ליוס'לה עצמו את פשר התעלומה.

בתחתית אחד העמודים הופיע השם **"יוסף שטקשטיל"**, לצד תאריך הלידה. **תחתית העמוד הייתה מקופלת קפל הדוק וצמוד שהסתיר שורה שלמה ובה שמו של יוס'לה עצמו.** הפקיד החמיא ליוס'לה על עקשנותו וקלט את טופס בקשת ההגירה שלו לארץ ישראל. אך עתה יוס'לה לא שעה לדברי הפקיד. מוחו ומחשבתו לא היו עימו, הוא הרחיק לכת וחזר שלושים שנה לאחור. מול עיניו שבה והופיעה דמותו של הצדיק רבי חיים מצאנז. והנה הצדיק פונה אליו ואל אביו ואומר להם פעם ועוד פעם: **"מען קנייטשט" - "מקמטים! מקמטים!"**.

תחנת הרכבת שבעיר וינה הייתה הומה אדם. קול צפירת הרכבת המתקרבת נשא ברמה. עובדי התחנה התרוצצו ממקום למקום. הרכבת תעמוד בתחנה רק למשך דקות ספורות, וכבר תמשיך בדרכה. רבינו התקרב לתחנה, מלווה בשמשיו ובחסידים, מחכה לעלות לרכבת ולנסוע לביתו. רבינו שוחח עם חסידיו בדברי תורה כשלתע אמר: "גשו וראו מיהו הבוכה". ניגש אחד החסידים לכיוון הבכי וראה ילדה קטנה, לבושה בבגדי עשירים. עיניה אדומות מבכי. נראה שבכתה זמן רב ואיש לא שמע את קולה. "מי את ומדוע את בוכה?", שאל אחד החסידים. "בתו של השר אני", ונקבה בשמו, "צריכה אני לעלות על הרכבת ולנסוע הביתה, אך כל הכסף שהיה לי נגנב".

חזר החסיד לרבו וסיפר לו את פשר הבכי. מיד הוציא רבי חיים סכום כסף מכיסו ואמר לחסיד: "גש בחזרה לילדה, הבא לה את השטרות הללו ואמור לה שרבינר הלבשרטאם שלח לה את הכסף". עשה החסיד את ציווי רבו. למשמע הדברים, הפסיקה הילדה לבכות ונטלה בשמחה את הכסף מידי. בדיוק אז צפרה הרכבת. הם מיהרו ועלו עליה ונסעו לדרכם.

ר' שמרל, חסיד צאנז, היה מנהל מפעל גדול ומצליח למגפיים, שהיה מיצר גם מגפיים עבור הצבא ההונגרי. הוא היה עשיר גדול, וגויים רבים - עינם הייתה צרה בעושרו ובהצלחתו, והם ניסו בכל כוחותיהם לפגוע בו ובמפעלו המשגשג. פעם אחת הזמין הצבא כמות גדולה של מגפיים לקראת החורף הקרב. אחרי ששלח ר' שמרל את ההזמנה, הגיע אחד משוואיו של ר' שמרל ל"ידיו", מפקד הצבא, לגלגל איתו שיחה על כוסית שיכר, שיחה שמטרתה מכוונת היטב. "מדים נאים יש לכם שם, בצבא", ניתב הגוי את שיחתו לנתיב הרצוי, "רואים שהכל מתוצרת מעולה". "אכן, הצבא דואג היטב לחייליו. אנחנו אפילו כבר מוכנים לחורף הקרב!" ענה המפקד בגאווה. "ברצינות? אתם באמת כבר מוכנים לחורף? הרי הקיץ עוד בעצמו?" הגיב ה"ידיד" בהתפעלות מדומה, כשהוא שמח, שהשיחה מתקדמת בהתאם לתכנית. "ומהיכן אתם קונים את הסחורה?" התעניין.

"את הבד למדים אנו קונים אצל 'סטפן טקסטיל' ויש לנו חייטים מומחים שתופרים לנו את הכל. המגפיים מוזמנים אצל 'שמרל ובניו'. זהו מפעל יוקרתי במיוחד, כיאה לצבא ההונגרי". "שמרל ובניו מפעל יוקרתי?", הפטיר הגוי בזלזול, "אני דווקא מכיר מקרוב את שמרל הזה. הוא אדם שקרן מאין כמוהו, והסחורה שלו היא טובה רק כלפי חוץ. המגפיים שלו פגומים כולם, ורק המחיר שלו יוקרתי במיוחד. כדאי שתבדוק מקרוב את הסחורה שקיבלת, אתה הרי יודע..." הוסיף הגוי בלחש, "שמרל הוא הרי יהודון, והיהודונים הם תמיד גנבים ושקרנים!".

המפקד היה שונא יהודים גדול ומיהר לפרסם את הרמאות הגדולה של ר' שמרל. הדברים הגיעו עד ל'חלונות הגבוהים' של הממשלה ור' שמרל היה צפוי למשפט, שהמאסר בסופו היה צפוי מראש. הגיע ר' שמרל לרבינו, ושפך את ליבו בפניו. הרב שמע ואמר לו: "אל תפחד. הרי אנחנו יודעים, אנחנו שאין בך כל אשמה. לך לשר המשפטים בעיר למברג ואמור לו, שרבינר הלבשרטאם אמר, שאינך אשם בדבר והכל עלילת שווא!".

הלך ר' שמרל לעיר למברג, לשר המשפטים, אך לא מצא אותו במשרדו. הוא זכר את דברי רבו, שאין צורך לפחד כלל. לכן, הלך לביתו של השר ושם, לתדהמתו, הוכנס בלי קושי. השר ישב בכורסתו, כשאשתו לצידו, ושמע את דבריו של ר' שמרל על אודות המשפט, שצפוי לו. בסיום דבריו אמר ר' שמרל את שהורה לו רבו: "רבינר הלברשטאם אמר לי להגיע אליכם ולומר לכם בשמו, שאין בי כל אשמה והכל עלילת שווא". השר שתק, אך אשתו פנתה לרבי שמרל ושאלה בעניין רב: "מי אמר לכם לבוא לכאן?". "רבינר הלברשטאם", ענה ר' שמרל מופתע.

"רבינר הלברשטאם?" שאלה נסערת. "כן", הנהן ר' שמרל, מתפלא על התעניינותה המופלגת ברבו. מה לגויה הזו ולרבו הקדוש? "יודע אתה מיהו?" פנתה לבעלה, "פעם, כשהייתי ילדה, נתקעתי בתחנת הרכבת של וינה, כשכל כספי נגנב ממני. בכיתי שם שעה ארוכה, ואיש לא התייחס אלי. מכל המוני האנשים שגדשו את הרכבת רק רבינר הלברשטאם, שמע את קולי ונתן לי סכום כסף לחזור הביתה. מלאך אלוקים הוא זה. עד סוף ימיי אזכור אותו. אם מלאך אלוקים זה עומד לצידי- ודאי נקי האיש מכל אשמה!". כשיצא ר' שמרל מבית השר, נסע לרבינו וסיפר לו את סיפורה של אשת השר. חיך הרב ואמר: "על זה נאמר: שלח לחמך על פני המים, כי ברוב הימים תמצאנו". כשמתנהגים כראוי לכל אדם שנברא בצלם, באשר הוא, יכולים לצאת מכך רק פרות טובים. ואין מדובר רק בהתייחסות יפה כלפי אנשים חשובים בלבד".

בעירה הסמוכה לליסקא, היה חוכר יהודי, שחכר בית מזיגה מהפריץ. פעם אחת נקלע החוכר למצוקה כספית ולא יכל לשלם את חובו, והפריץ איים עליו ואמר שאם הוא לא ישלם את החוב- הוא יזרוק אותו מבית המזיגה. בצר לו נסע לר' צבי הירש מליסקא, לבקש ממנו ברכה ועצה, אמר לו ר' צבי הירש: "סע לצאנז וביקש ברכה מרבי חיים מצאנז שכן ביכולתו להושיע אותך".

נסע החוכר ונכנס לרבינו וסיפר לו את מה שקרה עימו. רבינו כדרכו בקודש נראה כמתנמנם ושקע בהרהוריו, לאחר מספר דקות התעורר משרעפיו ואמר לו להפתעתו המרובה: "לך תקנה מהפריץ את הכפר כולו". חשב החוכר, שרבינו היה רדום ולא שמע היטב, וחזר על סיפורו. אמר לו ה'דברי חיים' שוב: "אמרת לך מה לעשות, לך תקנה מהפריץ את הכפר כולו". יצא החוכר בלב נשבר, "מה הועיל הרבי מצאנז?!", הרהר בלבו, "אני צריך ישועה שיהיה לי -כסף לשלם את חובי כדי שלא יסלק אותי הפריץ מפרנסתי, והוא אומר לי לקנות את הכפר כולו?!".

חזר החוכר אל רבי צבי הירש מליסקא ואמר לו: "לחינם שלחת אותי לצאנז", "מדוע?", שאל אותו הצדיק, אמר לו החוכר: "נכנסתי ל'דברי חיים' וסיפרתי לו את כל הסיפור והוא אמר לי: 'לך תקנה את כל הכפר'. הכיצד?!" ענה רבי צבי הירש: "תשמע טוב! מה שרבי חיים מצאנז אומר זה קדוש, בטוחני שכל מה שאומר הצדיק - יתקיים! בא נחכה ונראה כיצד יתקיימו דבריו!". עברו כמה ימים והפריץ הזמין את החוכר אליו, החוכר נבהל כהוגן ואמר לרעייתו: "הנה את אשר יגורתי בא! עכשיו הפריץ הולך להודיע לנו על סילוקי מבית-המזיגה, ואנה אנו באים עם עניין הפרנסה? הרי צריך עוד לשדך את בנותינו ולתת נדוניה הגונה?!" ומהיכן אפרע חובי?!".

בברכיים כושלות נכנס החוכר אל הפריץ, והנה הוא רואה אותו יושב ננוח ואינו במצב של רגז כלל, הפריץ הזמין את החוכר לשבת ואמר לו: "מושקה! אני רוצה למכור לך את כל הכפר!". החוכר נדהם והשיב לפריץ: "מניין אקח את הסכום הנדרש, אם אפילו את דמי חכירת בית המזיגה אין לי לשלם?". אמר לו הפריץ: "אינך צריך לשלם עכשיו, כשתתחיל לראות רווחים- תשלם לי גם עבור החוב של בית-המזיגה וגם עבור הכפר".

החוכר התפלא: "מה ראה הפריץ למכור לי את הכפר?". השיב הפריץ: "יש לי אח אחד והוא היורש היחידי כי בנים אין לי. אתמול הוא בא לבקרני ושתינו יחד יין, פתאום קם אחי וסטר על לחיי, באותו רגע החלטתי, שלא אתן לו מאומה מהירושה, ולכן אני מוכר לך את הכפר". בדקו ומצאו שהזמן שהאח היכה את אחיו, היה בזמן שהרבי התנמנם ואמר לו לקנות את הכפר.

הרב אריה צבי פרומר זצ"ל הי"ד הידוע כרבי מקוז'גלוב - נולד בעיירה טשולודז' ליד בנדין שבפולין בשנת ה'תרמ"ד (1884). התייתם מאמו בהיותו בן שלוש מאורע שבעקבותיו גדל אצל קרובי משפחתו בוולברום. בגיל 12 למד בישיבת אמסטוב. שם נודע כעילוי. ולאחר מכן למד אצל האדמו"ר מסוכאטשוב. לאחר פטירת האדמו"ר בשנת ה'תר"ע (1910) התבקש לעמוד כראש הישיבה בסוכוטשוב וכיהן בתפקיד זה עד שנת ה'תרע"ו (1916).

בתחילת מלחמת העולם הראשונה עבר לוורשה ועם סיום המלחמה בשנת ה'תרע"ז (1917) החל לכהן בקוז'גלוב. שם הקים ישיבה כאשר הרבנית הייתה מבשלת ופרנסתם הייתה בדוחק. בישיבה זו עמד בראשה עד שנת ה'תר"פ (1920). בהמשך שימש כרב בזבירצה ובסוסנוביץ. בשנת ה'תרצ"ד (1934), בעקבות פטירתו של ר' יהודה מאיר שפירא התמנה לראש-ישיבת חכמי לובין. בתפקיד זה כיהן עד הריסתה ע"י הנאצים בשנת ה'תרצ"ט (1939).

יזם את לימוד המשנה היומית. בקי גדול בנגלה ובתורת הקבלה והסוד. הצטיין בקיום מצוות הצדקה למרות מצבו הכלכלי הקשה. החמיר על עצמו בקיום המצוות, בעוד שלאחרים היה מקל. שקדן עצום. בעל זיכרון מפליא. נוסע בחסידותו וקדושתו. בתקופת השואה עבר לגטו ורשה ושם הקים ישיבה עם ר' אברהם ויינברג בבונקר. לאחר דיכוי מרד גטו ורשה הוגלה למחנה ההשמדה מאידנק. מסופר עליו שבהתקרבו לתא הגז מחא כפיים ותפילה בפיו: **"ב"ה שהנני נספה על קידוש שמו הגדול"**. נרצח בשואה ב-כ"ז ניסן ה'תש"ג (1943). חי כ-59 שנים.

אביו: ר' חנוך הענדיל (עבד לפרנסתו כחייט). **אמו:** מרת מרים קיילא לבית שוויצר. **רעייתו:** אסתר (בת דודו, בתו של ר' יהודה שרגר שוויצר). **ילדיו:** דב, אברהם, בנימין ומשה ובנותיו מילכה ומרים הי"ד (כולם נספו בשואה). **מרבותיו:** ר' אברהם בורנשטיין מסוכטשוב (בעל ה'אבני נזר'). ר' אפרים צבי איינהורן (רבה של אמסטוב). **מתלמידיו:** אחיו ר' אלעזר נחום, ר' יהושע ליפסקי מלוביטש ור' ישראל אלטר ספרן פוקס (כרבה של דווינסק), ר' יעקב שלמה פרדס. **מספריו:** **ארץ צבי- שו"ת יארץ צבי-** דברי מוסר וחסידות על התורה, על הגדה של פסח **שיח השדה-** על דיני ברכות ותפילה.

בספר 'גאוני פולין האחרונים' מספר תלמידו בישיבת חכמי לובלין, ר' יצחק פלסקר (מח"ס 'שערי יצחק' למסכתות הש"ס), שכיח שנים מרובות ריש מתיבתא בישיבת 'שפת אמת' ירושלים על היקף גאוניותו העצומה של הרב, חריפותו ובקיאותו **וכיצד ניתן היה לראות בחוש כי כל התורה הייתה מונחת בראשו.**

"כל מי שראה והביט אי פעם בקלסתריו של הקוז'גלובי, הבחין מיד איך הוא תפוס ברעיונות, אחוז שרעפים, משוטט בעולמות, כאדם המתהלך בארץ וראשו מגיע השמימה. ותמיד ניתן היה לראות את הגאון באותו מצב. בשבתו בביתו, בלכתו בדרך, בשכיבתו ובקימתו. במיוחד היינו עדים לגילויים נפשיים שלו בשעת התפילה. השתפכות לבו ונפשו, התלהבותו באופן בלתי שכיח, עשו על כל המאזינים רושם עמוק ביותר. רשפי אש ניתזו אז מפיו".

"הרבה יותר ממה שכתוב בספריו הנפוצים, המלאים עמקות, בא לידי גילוי בעת שהשמיע שיעורים לפני קהל התלמידים ביח"ל. נהירנא: כיוזם הרעיון של 'משנה יומית', הנהיג הקוז'גלובי בלובלין שיעור מיוחד ללימוד משניות, והיה בעצמו משמיע שיעור זה ברבים דבר יום ביומו, כשהוא משלב בדבריו כל מיני חידושים וסברות".

"פעם באמצע השיעור, כשאמר סברה פלונית, קם צעיר בשם ר' ישראל יונה בלקובסקי וקרא לעומת הצדיק: "הלא בדברי התוספות מפורש להיפך?". לשמע דברי הצעיר השתררה דומיה בקרב הולמדים. הרב נעצר לרגעים מועטים, הרהר, ושאל את עצמו בקול רם: **"באיזה מקום בתוספות מפורש להיפך? האם במסכת שבת? לא! במסכת עירובין? גם לא! במסכת פסחים? כן, כן, אומנם כן."**

"אבל בבקשה ממך", וכאן הפנה את ראשו לעבר הצעיר השואל, "כדי לקבל תשובה לשאלתך יש לעיין היטב במהרש"א על אתר ויתחוויר לך שאין קושייתך קושיא...". האווירה במעמד זה הייתה מחושמלת. **כולנו היינו עדים חיים איך הוא מעביר בזיכרוננו מסכת אחרי מסכת, עם כל פירושי התוספות, והמאורע עשה עלינו רושם בל יימחה..."**

הרב מעולם לא חת מפני אף אדם. וכאשר דן, תמיד היה דין אמת וצדק. פעם אחת דן דין תורה בין גביר העיירה ובין איש עני. הרב פסק שלא לטובת העשיר והעשיר נעלב עד עמקי נשמתו. מאותו רגע החליט העשיר לנקום ולהצר את צעדי הרב. הוא התחיל לרדוף אחרי הצדיק ולמרר את חייו.

ברוב חוצפתו הוא 'התחכם' ולאחר שהבין כי הרב מתגורר בשכירות והדירה שייכת לנוכרי, פנה העשיר והציע סכום גדול בהרבה ממה שהרב שילם וביקש לשכור את הדירה. הנוכרי שהכסף קרץ לו, גירש את הצדיק ומשפחתו מדירתו, וכך במשך מספר שבועות התגורר רבינו יחד עם בני משפחתו ב'עזרת נשים' של בית המדרש העירוני.

מאותו הזמן התחילה פרשת הנדודים של הצדיק ומשפחתו. וכך הם נדדו מעיר לעיר וממקום למקום והישיבה נדדה איתו. **סבל ייסורי נפש וחרפת רעב, אבל לא פסק מדרך לימודו וקדושתו. ולמרות שגלות ממעטת את השם, התורה הגנה עליו, והצדיק התפרסם כגאון בכל מקום אליו הגיע.**

קרדיט תמונה: Mimi4040 | CC BY-SA 3.0 | Wikimedia Commons – עבר עיבוד

הגאון הרב אביגדור הכהן מילר זצ"ל- נולד ב-א' אלול ה'תרס"ח (1908) בבולטימור. בצעירותו אחר הצהריים למד בתלמוד תורה ובשעות הלילה למד עם מלמד פרטי (חסיד חב"ד, שלימדו ללא תשלום מכיוון שלמשפחתו לא הייתה אפשרות לשלם). בגיל 17 פנה ללמוד בישיבת 'רבי יצחק אלחנן'. בסיום הלימודים קיבל סמיכה לרבנות מרבני הישיבה. באותה תקופה קבעו חמישה מחבריו בישיבה לימוד משותף בספר 'מסילת ישרים', בראשות הרב יעקב יוסף הרמן. הרב הרמן עודד אותו לנסוע לאירופה כדי ללמוד בישיבותיה המפורסמות.

בשנת ה'תרצ"ב (1932) רבינו פגש את הרב יצחק אייזיק שר שהגיע לניו-יורק כדי להתרים עבור ישיבת סלבודקה. כבר באותה השנה רבינו שהושפע מאוד מפגישה זו הגיע לסלבודקה כדי ללמוד בישיבתו. בשנת ה'תרצ"ח (1938) מחשש התגברות סכנת המשטר הנאצי רבינו ביקש לחזור לארצות הברית. חבר כיתתו שהיה בעל קשרים עם הקונסול האמריקני בקובנה סידר לו אשרה, לאשתו ולילדיו שלא נולדו בארצות הברית. כך איפשר את יציאתו לארצות הברית. בשובו לארצות הברית התמנה לרב בית הכנסת בצ'לסי, מסצ'וסטס.

הקהילה הופתעה מהשקפתו הבלתי מתפשרת של הרב מילר ומהתנגדותו התקיפה לחומרות ולחיי המותרות האמריקאיים. בשנת ה'תש"ד (1944) הרב יצחק הוטנר שכנע אותו לקבל את התפקיד כמשגיח לישיבתו 'רבינו חיים ברלין'. בתפקיד זה שימש כעשרים שנה. בשנת ה'תש"ה (1945) התחיל למסור שיעורים בבית הכנסת 'ישראל הצעיר' בברוקלין, ניו יורק. בשנת ה'תשל"ה (1975) הקים את הארגון 'בית של תורה' במרכז אושן פארקוויי בפלטבוש, ששימש אמצעי להפצת תורתו.

בשנת ה'תשמ"ו (1986) פתח בנו הרב שמואל את הישיבה הגדולה 'בית ישראל' בפלטבוש, ומינה את אביו למשגיח וראש ישיבה. רבינו הרצה בישיבות ובבתי הספר של בית יעקב. בלט בעיסוק במידת הביטחון. נודע כדרשן בשפה האנגלית וביידיש. מאות אלפי עותקים מהקלטות שלו נמכרו. הרגיל את עצמו לסגפנות. במשך למעלה משישים שנה ישן על ספסל. נפטר ב-כ"ז ניסן ה'תשס"א (2001) בניו יורק. חי כ-93 שנים. נקבר בהר הזיתים בירושלים בחלקת הפרושים. על שמו בית כנסת 'נטעי אביגדור' בויליאמסבורג, ברוקלין.

אשתו: בתו של הרב יעקב משה ליסין. **ילדינו:** ר' שמואל (הקים את הישיבה הגדולה 'בית ישראל' בפלטבוש). **מרבתינו:** הצדיק הרב אייזיק שר (ראש ישיבת סלבודקה). **מספריו:** **יסגולה סוד**- קורות דברי הימים של העם הנבחר **•נתני שוממה**- עניין האבלות בימי בין המצרים **•עורו ישנים**- הכנה והתעוררות לימי הדין **•תורת אביגדור**- שיעורים על הלכות דעות ברמב"ם, מאמרים ושיחות בענייני דעת ומוסר וחכמת היראה **•אור עולם**- שיחות **•לב אביגדור**- כללים ויסודות בעבודת האדם **•שערי אורה** **•רננו צדיקים** **•היקום מעיד** **•עשן הכבשן** **•תפילת אביגדור**- עם פירוש הללי נפשי על התפילה **•אור אביגדור**- על חובת הלבבות **•פירוש על התורה**.

מאמרותינו: "לימוד מוסר מלמד את האדם איך לחיות, אבל לימוד התלמוד מחיה אותו".

אל רבינו הגיע יהודי כשהוא בוכה ללא הפסק. הוא סיפר בצער ובכאב גדול על העובדה הנוראה שהרופאים גילו כי בגופו מקננת המחלה הנוראה ואוכלת בתוכו כל חלקה טובה, ה' ירחם! הוא ביקש מלפניו עצה טובה וסגולת מרפא, כיצד יוכל להעלות תרופה למכתו הקשה ולמחלתו העגומה. בשיחה איתו רבינו שאל: "אמור נא יהודי יקר, האם נזהר אתה כראוי שלא לדבר בשעת התפילה וקריאת התורה?" - "כן! מעודי נזהרתי היטב באיסור זה. אני לא מדבר- לא בשעת התפילה ולא בשעת קריאת התורה".

"בסביבתך שבבית הכנסת מה קורה?", ר' אביגדור שאל: "בסביבתי לא נזהרים בזה", אמר האיש בכאב, "לדאבון ליבי בבית כנסת שלי לא מקפידים על כך ורבים משוחחים שם כאוות נפשם במהלך התפילה וקריאת התורה". "אם כן", רבי אביגדור פסק בנחרצות, "כיצד יעלו תפילותיך למרום? כיצד יפעלו את פעולתם לפני כיסא הכבוד, לשכך כעס וחימה ולהפוך מידת הדין למידת הרחמים?"

"תדע נאמנה, שבבית כנסת משוחחים ומדברים בו באמצע התפילה וקריאת התורה, ננעלים בפניו כל השערים העליונים! גם אם אתה בעצמך אינך מן הנכשלים באותה עבירה חמורה כל אותו בית כנסת נסתתמו תפילותיו".

"לפניך יש שתי דרכים: או שאתה תצליח לשנות את המצב בבית הכנסת שלא ידברו ולא ישוחחו שם בכל עת התפילה וקריאת התורה. כנודע שזו היא סגולה טובה ומפורסמת לאריכות ימים ואם אין באפשרותך לשנות את המצב בבית הכנסת, עדיף שתעזוב את בית הכנסת ותלך להתפלל בבית כנסת אחר לא מדברים ולא משוחחים שם בשעת התפילה וקריאת התורה".

"בזה יעלו ויתקבלו תפילותיך ברחמים וברצון, להיוושע בדבר ישועה ורחמים. כידוע הדיבורים והשיחות באמצע התפילה וקריאת התורה סותרים שערי תפילה של כל אותו בית הכנסת כולו! נמצא כי המדברים מזיקים לא רק לעצמם אלא לכל בית הכנסת כולו!". האיש עשה חושבין והגיע למסקנה, הוא שינה את מקום תפילתו ומצא לו בית כנסת אחר שבו אין מדברים כלל ובתוך זמן קצר זכה לישועה גדולה ועלתה רפואה למכתו כשהמחלה נעלמה לגמרי ונעשה בריא כאחד האדם, ויהי לפלא!

האדמו"ר הרב יהושע מאוסטרובא זצ"ל- נולד בשנת ה'תקע"ט (1818). בברית העיד אביו כי בנו הוא נשמת התנא ר' יהושע בן פרחיה. עוד בילדותו נודע בשקדנותו ובהתמדתו. לאחר פטירת אביו בשנת ה'תר"ג (1843) סירב למלא את מקומו בלנטשנא. אולם בעקבות חולי גדול ושיכנועים רבים מצד ר' ישראל יצחק קאליש מווארקא הסכים למלא את מקומו. משם שימש גם בקהילות קדושות סוסנוביץ ואוסטרובא. רבים הסתופפו בצילו. הצדיק הרב מנחם מנדל (ה'שרף מקוצק) העיד על רבינו כי דעתו נחשבת בשמיים ומכריעה. שימש בנשיאותו במשך 30 שנים. נפטר ביום שישי ערב שבת קודש כ"ח ניסן ה'תרל"ג (1873). חי כ-55 שנים. ציונו בוורשא. את מקומו מילא חתנו הגדול רבי יצחק יעקב רבינוביץ מביאלא.

אביו: האדמו"ר ר' שלמה לייב יהודה מלנטשנא. **אשתו:** מרת גיטל (בת ר' צבי מנחם מייזליש מקראקוב מח"ס זכרון צבי מנחם). **בתו:** מרת רחל לביאה (נישאה לאדמו"ר ר' יעקב יצחק רבינוביץ מביאלא- מח"ס 'דברי בינה'. נקראה בשם זה לאחר שהילדים שנולדו לפניה נפטרו בינקותם ורבינו קיבל עצה מאחד מגדולי הדור לקרוא לה שם עוצמתי ולכן נקראה בשם נדיר 'לביאה'). **מרבתי:** אביו, האדמו"ר ר' שלמה לייב יהודה. ר' שלום רוקח מבעלז, ר' ישראל יצחק קאליש מווארקא, ר' ישראל פרידמן מרוז'ין, ר' מנחם מנדל מורגנשטרן (השרף מקוצק), ר' משה מקוברין, רבי מאיר מפרימישלאן. **מספריו:** יתולדות אדם.

כאשר רבינו נולד- השמחה הייתה עצומה. הגיע יום הברית. ציבור גדול התאסף. אביו היה בשמחה עצומה ואף גילה, שהמשיך לבנו את נשמת התנא **רבי יהושע בן פרחיה**, ולכן נתן הרבי לבנו את השם 'יהושע'. המוהל היה אביו בעצמו, אך את הפריעה הוא עצמו לא הצליח לעשות, ולאחר שהתייגע הרבה זמן לפרוע ולא עלתה בידו, קרא לתלמידו רבי שמואל שינאוור וציווה עליו שהוא יפרע. לאחר הברית לקח אביו מגש עם עוגת זנגביל, והסתובב בין העולם כשהוא עצמו מחלק להם עוגות וויסקי לשתייה. באמצע חלוקת הכבוד נשמעה לפתע צעקה גדולה: "הצילו! הילד גועז למוות!". מיותר לתאר את הרעש שהידיעה המרה עשתה. כל החסידים קמו בבהלה ממקומם, אבל הרבי, אבי התינוק הרגיע את כולם והמשיך לחלק כמקודם עוגות ושתייה. לאחר שכולם התכבדו, ציווה הרבי להביא לפניו את הילד ואמר: "למה הנכם מבלבלים את הראש, וכי מה חסר לילד, הוא רק עייף מקבלת עול מלכות שמיים שרק זה עתה קיבל על עצמו". החזירו אותו לאימו. ואכן לאט-לאט פתח הילד את עיניו, והזיז את כל אבריו. ובכמה הזדמנויות היה רבי שמואל שינאוור צועק: "יהודים, אני מעיד, שכאן נעשתה תחיית המתים!". (תורת הרה"ק מלענשטנא עמ' רמ"ח)

הרבי משה חי קליגסברג חתן הרה"ק רש"ל מלענשטנא זצ"ל סיפר, כי גיסו (רבינו) בן יחידו של חותנו, קודם שבא בקשרי תנאים, שלח מחו' את הרה"צ רבי שמואל שינאוור בעל רמתים צופים ללענטשנא, לבחון את רבינו, והיה אז ילד ולמד בחדר, וציווה שילמד את המשנה, והתחיל רבינו ללמוד, ואמר: "התקין רבן גמליאל הזקן", (כלומר, שרבן גמליאל תיקן את הזקן). אשר כל אומה ולשון לא ישלוט בה. וצווח עליו ר' שמואל: "די עם הארץ". ונכנס הילד לאביו הקדוש וסיפר לו את הפירוש שהוא אמר במשנה, ואשר ר' שמואל צעק עליו והגדירו כעם הארץ. ואז קרא אביו הקדוש להרה"צ ר' שמואל ואמר לו: "אינכם יודעים מה שהוא רואה, שיהיה ח"ו גזירת המלכות על זה, ובזה הפירוש המתקין הדבר". וגם התבטא בהתפעלות: "לא ידעתי כי יהושע'לי שלי יש לו השגה ב"ג תיקוני דיקנא קדישא, ואני מבטיח לכם שאתם תעמדו עוד כל היום תחת פתחו, קודם שתוכלו להיכנס אליו". ואח"כ כשנעשה רבינו למנהיג ישראל, בא הרה"צ ר' שמואל לסאסנאוויץ ועמד תחת פתחו כל היום, לקיים דברי רבו ואביו הקדוש ז"ע. (קרני ראם, להגרא"מ רבינוביץ, עמ' י"ט)

בעת שנפטר אביו הקדוש מלענשטנא, רבינו לא רצה להנהיג את העדה בהטעימו: "כמה יסורים וצרות עברו על אבי הקדוש, עד שנעשה רבי, ואני בלי יסורים תיכף אני רבי?". ואמר לחסידיו אביו את אותם הדברים, וסיים: "אבל קשה עלי פרידתכם, שתפרדו איש מרעהו, על כן אני מבקש שניסע כולנו לצדיק אחד". ובחר באדמו"ר הק' מווארקא ר' ישראל יצחק קאליש. ואמר שגם הוא יסע לשם, וכן היה שרבינו נסע לווארקא. ואח"כ כשרצה לנסוע משם, אמר לו האדמו"ר מווארקא, שהוא מוכרח להנהיג את העדה. רבינו לא רצה בשום אופן לקבל זאת. אז אמר לו הרבי מווארקא כי אם הוא לא יקבל עליו הנהגת העדה- הוא לא יאריך ימים. ואף על פי כן לא קיבל רבינו זאת ונסע לדרוכו. וכשבא לק' שעדליץ, חלה מאוד, ובא גם הרבי מווארקא לשעדליץ לבקרו, ושם אמר לו שוב, שמוכרח לקבל עליו הנהגת העדה, ורבינו קיבל עליו הרבנות. וחזר לבריאותו כמקודם. (תורת הרה"ק מלענשטנא עמ' רנ"ב)

רבי משה קסטנבוים מתושבי ביאלא סיפר, כי אחד מידידיו הנוכרים שהיה מפקד בצבא איבד את ארנקו ובו תעודות חשובות וכן כספים רבים, וחשש היה, שמא ימצא יהודי את הארנק ולא יחזיר לו. בעצת יועציו פנה וביקש ממנו לבוא איתו אל הרבי הגדול כדי שהוא יגזור בחרם על כל מי שמצא את הארנק שיחזיר אותו לבעליו. ר' משה החליט לנסוע איתו לגדול צדיקי הדור בקוצק, שכן שמו של ה'שרף מקוצק', ר' מנחם מנדל מורגנשטרן היה נפוץ בעולם כולו. אולם כשהגיע לשם ונדע להרה"ק מקוצק שר' משה הוא מחסידיו של רבינו, שהתגורר אותה שעה בסוסנוביץ, טען כלפיהם: "מדוע אינכם נוסעים לסוסנוביץ?".

בתשובה לטענת ר' משה שרבו אינו ידוע בעולם, סיפר הרה"ק מקוצק בשבחו של רבינו וגילה, כי בראש השנה התאספו כמה מצדיקי הדור לפני בית דין של מעלה וטענו כי **כשל כוח הסבל של מצוקת הגלות**, ורצו לדחוק את הקץ. מובן, שהיו מימינים ומשמאילים, אולם לפתע פינו כולם את הדרך לאברך אחד שבא להכריע את הכף, ואמר כי הוא אינו מסכים לכך, שעל ידי דחיקת הקץ ילכו לאיבוד כמה וכמה יהודים, כי לא יוכלו לסבול את הצרות, אם יבואו עליהם בפעם אחת בזמן קצר. ה'שרף מקוצק' אמר, **כי האברך הקדוש הזה, שהוא רבינו, הכריע בדעתו את כל הצדיקים, ואם כן דעו, כי למעלה אין מחשיבים אותו לרבי קטן**. (סיפורי בי"ד של מעלה, עמ' כ)

מעשה באדם אחד ממזריטש שנכנס אצל צדיק אחד. ציווה עליו אותו צדיק לרכוש כרטיס הגרלה, וזכה בעשרת אלפים רובל. שב האיש אל הצדיק וסיפר לו זאת, נענה אותו צדיק, אין כוונתי לזה, וציווה עליו לשוב ולרכוש כרטיס נוסף, והפעם זכה בחמישים אלף רובל. מאז נקרא שמו בפי תושבי עירו 'הנגיד החדש'. פעם אחת שהה האיש בבית פלוני, ושמע, כי בבית הסמוך נמצא רבי. היה זה הרה"ק רבי יהושע מאוסטרובא זצ"ל. 'הנגיד החדש' היה חבוש רק בכיפה, וכובעו העליון לא היה אצלו, וכך נכנס לרבינו ונתן לו את ידו לשלום. שאל הרבי: "מי זה?". אמרו לו 'הנגיד החדש'. נזרק מפיו הקדוש, '**העני הישן**', ור"ל נעשה עני מדוכה... (בישישים חכמה להר"ג ויינטרוב, עמ' קנ"א)

הרב המקובל יחיא צאלח זצ"ל המכונה מהרי"ץ- נולד בצנעא בירת תימן בחשוון ה'תע"ה (1715) לאחר תפילותיה ותחנוניה של אמו לזכות לבן זכר אשר יהיה צדיק ויאיר את עיני ישראל בתורה. כשנולד על ידו שמה פך שמן. ועמדה להתפלל, אמרה לפניו: "ריבונו של עולם, עשה למען שמך הגדול והקדוש, ויהיה הבן הזה תלמיד חכם גדול, ויצא שמו וטבעו בעולם, וצדיק יסוד עולם. עשה למען שמך, עשה למען ימינך, עשה למען תורתך, עשה למען קדושתך". **באותה שעה הקיפה על הילד ועל השמן שבע פעמים, ומיד ירד ניצוץ של אש מן השמים ונכנס בתוך פך השמן, והבינה שהתקבלה תפילתה עמדה והשקתה את השמן לילד.**

מילדות ניכר בגדולתו ובחריפותו ונחשב כעילוי, שקד על לימוד התורה: מקרא משנה, תלמוד, הלכות, אגדות, זוהר וקבלה והיה בקי בשמות הקודש. היה אהוב ומקובל על כל בני דורו. שמעו הגיע עד הודו ואף החיד"א התכתב עמו. בנה מכספו את ביה"כ מחדש וקבע בו ישיבה בשם 'ישיבת מהרי"ץ'. ענוותן וחסיד. השכין שלום בין איש לאשתו, בין אדם לחברו, ובין ישראל לאביהם שבשמים. ברח מפני המחלוקת כמפני האש. לפרנסתו עסק תחילה במלאכת הצורפות, ולאחר מכן בכתיבת ספרי תורה, תפילין ומזוזות. את רבנותו נהג באהבה וחיבה לבני עדתו, ולא חס על כבודו. פעל גדולות ונצורות להעמיד הדת על תילה. התענה 40 יום בכדי להעמיד טעמי התורה על אמיתותם והתפרסם בכל תימן כגאון, כל הלומד בספריו יראה באיזו ענווה ובאיזו יראת כבוד הוא דן בספרי

הפוסקים, וגם אם יהיה מאחרוני האחרונים ואפילו מבני דורו. אף כשהוא משיג או חולק עליהם, הוא מקדים לומר: "**ואני עפר רגליו**", "**ואחר לחיכת עפר רגליו**", "**ולי עבדו קשה**", וכהנה רבות. שימש כשוחר ובודק. בשנת ה'תק"ח (1748) החל לשמש כאב"ד ועד פטירתו שימש כדיין, ראב"ד ורב ראשי לכל יהדות תימן. סמכותו בהלכה פשטה בכל ערי תימן, ובתשובותיו מצוטטים ספרי הלכה רבים, אשכנזים וספרדים כאחד. נפטר בשבת פרשת קדושים כ"ח ניסן ה'תקס"ה (1805) בזמן תפילת מנחה. חי כ-90 שנים.

סבא: ר' דוד קאפח (מצד אמו). **אביו:** ר' יוסף. **בניו:** ר' אברהם (ממלא מקומו), ר' יהודה ור' יוסף. וכולם היו ת"ח מופלגים. **בתו:** מרת לולה. **מתלמידיו:** הגאונים ר' אברהם צאלח (בנו), ר' יוסף אלקארה, ר' דוד רצאבי. **מרבתי:** הגאונים אביו-ר' יוסף, סבו-ר' צאלח, ר' יהודה צעדי. ר' דוד משרקי מזרחי (בעל השתלי זיתים על השו"ע), ר' יחיא אלעראקי הכהן. **מחיבוריו:** **יפעות צדיק- שו"ת** (3 חלקים) **יזבח תודה-** הלכות שחיטה וטרפות **יחלק הדקדוק-** על ענייני המסורה והדקדוק שבחומש **יעץ חיים-** פירוש לסידור התפילה התימני (תכלאל) **ישושנת המלך-** פירוש לשו"ע או"ח **ישערי קדושה-** על שו"ע יו"ד **יזבח תודה -** על הלכות שחיטה בשו"ע.

בעיר צנעא התמנה למושל קצין בשם אלקאצי יחיא צאלח אלכבסי, שהיה עיוור בעינו הימנית. באו אליו הגויים ואמרו לו: "**לא יתכן ששמו של ראש היהודים יחיא צאלח, יהיה כשמו. זוהי פגיעה בכבודך ובמעמדך הרם!**". חמתו בערה בו וציווה לקרוא לרבינו. משהגיע לפניו אמר לו: "אי אפשר שיהיו שמותינו שווים, מוכרח אתה לשנות את שמך". ענה לו הרב: "זה שמי לעולם ואיני יכול לשנות. אבל אם רצונך, שנה את שמך אתה". כעס עליו המושל ואמר לו: "עיוור וחסר דעת, דע שמה שאמרת אין לשנות". אמר לו מהרי"ץ: "מום שבך אל תגיד. אני עיוור בשמאלית ואתה עיוור בימנית". (רבינו התעורר בעקבות תפילה בזמן עצירת גשמים, כשהטיח דברים כלפי מעלה). אמר לו: "**צא החוצה ושב ברחוב, עד שאפסוק את דינך**". ענה לו הרב: "כן אעשה כאשר דיברת".

אותו היום היה ערב שבת, וכוונתו של המושל הייתה לעכב אותו עד הערב כדי לגרום לו לחלל את השבת. מהרי"ץ אמר שם קדוש ויחד ייחודים נוראים, ומכוח זה נוצר במקומו אדם כדמותו, והוא הלך לטבול כמנהגו, ואחר הצהריים הלך כדרכו לבית-הכנסת ללמוד זוהר ושיר השירים וקבלת שבת ותפילת ערבית. והקצין פותח את החלון בכל עת לראות אם הוא יושב שם או לא, ואכן הוא רואה שם ולא ידע כי בפועל איננו שם. **(הרב מלבד גדולתו וגאונותו בכל חלקי התורה הקדושה, היה לו יד ושם גם בנסתרות ובשמות הקדושים).**

בצאת מהרי"ץ מביה"כ לקדש קידוש ליל שבת, לקח את הכוס בידו וכיוון דעתו נגד אותו רשע. באותה שעה נכנס המושל לבית-הכנסא ומשישב שם נהרס המבנה ונפל כשראשו למטה ורגליו תלויות למעלה, ונעשה ראשו ואוזניו ועיניו ופיו ונחיריו וזקנו מטונפים. הוא צעק צעקה מרה, ובאו כל בני הבית, רחצו אותו וניקו אותו. אמר להם: "כמדומה לי, שזה בעוון האיש יחיא צאלח היהודי, שעייבתי אותו מלילך לשמור שבת כהלכתו". מיד פנו לדמות הרב ואמרו לו שילך ויחזור ביום ראשון למושל יחיא צאלח אלכבסי ואז נעלמה אותה הדמות.

במוצ"ש, בא רבינו להבדיל על הכוס. לפניו הייתה מונחת שעווה ותחתיה בסיס נחושת. הרב כתב עליו את שם הקצין והדליקה, והניח את המחט כנגדה, והתחיל להבדיל על הכוס. כשהגיע לומר: "וכל היועץ עלינו ועל עמך... בין שהוא בן ברית ובין שאינו בן ברית", כיוון כנגד ליבו של אותו מושל, ולקח את המחט בידו והכניס אותה בשעווה ואומר: "למען שמך, אבדו, בלבלו, בטלו, גדעו, נתצו, הכריתו, החריתו, השמידו, הכחידו, הפר עצתו, קלקל מחשבתו, כדכתיב: 'שוב עמלו בראשו ועל קודקודו חמסו ירד'". **ועל כל מילה תקע את המחט וכיוון על המושל.**

באותה השעה המושל צעק ואמר שהוא מרגיש שמחטים נכנסים בבשרו, ובני הבית נבהלו ולא ידעו במה להושיעו. כך עשה רבינו במשך חצי שעה ולאחר מכן כיבה את השעווה ומיד מת המושל וכל אנשי ביתו בכו. לאחר כרבע שעה חזר הרב והדליק את השעווה, ורוח המושל שבה אליו ושמחו בני-ביתו. לאחר מכן חזר רבינו לומר: "וכל היועץ עלינו..." ושוב לקח את המחט כבראשונה וכיוון כנגד אותו רשע. ושוב החל המושל לצעוק: "וי, וי, מר ממוות" כך עשה רבינו כל הלילה. כשעלה השחר, כיבה רבינו את השעווה והפילה לארץ ואמר: "כן יאבדו כל אויבך ה', ייתמו חטאים מן הארץ ורשעים עוד אינם ברכי נפשי את ה' הללויה". **באותה שעה מת המושל יחיא צאלח.**

האדמו"ר רבי אהרן הכהן רוזנפלד זצ"ל מפינסק-קארלין זצ"ל - נולד בירושלים בתאריך ב' של ר"ה ה'תרפ"ז (1926). נקרא בשמו על שם אהרון הכהן מכיוון שברית המילה התקיימה ביום הכיפורים. עוד בעודו נער, ניכר בעיני כל רואיו את הנהגותיו המופלאות: אהבת התורה שבו, הענווה, כיבוד האב המופלג. חוט של חסד ומידות תרומיות אפפו אותו ואת דמותו ונודע כמתמיד עצום ועובד ה' מופלא. למד בישיבות חיי עולם וקרלין בירושלים.

כל שנותיו הרביץ תורה לרבים, וכיהן במגיד שיעור בישיבת 'עץ חיים' ובישיבות בעלז בארץ ובבליגה. בשנת ה'תשנ"א (1990) הוכתר כאדמו"ר לעדת חסידי פינסק-קארלין. והמשיך בדרך ההנהגה שיינק מרבו ר' יוחנן. דהיינו כוונה, השתפכות הנפש, דבקות נפלאה והתלהבות בתפילה. **הקפיד לעמוד על רגליו במשך כל התפילה, ואף בימי חוליו.** התמיד בלימוד התורה וניצל כל רגע נתון. הדגיש את החשיבות של 'זמן' והתריע על בזבז הזמן ולימוד התורה.

אלפים שיחרו לפתחו להתבשם מאורו ושיחות קדשו. נודע בגודל כוחו לעורר לבבות ישראל והתפרסם כצדיק נשגב הפועל ישועות בקרב הארץ. כל צרה בקרב העם המיסה את לבבו. בליל פטירתו של רבו, ר' יוחנן פרלוב, הקיץ רבינו משנתו לפתע בבעתה. הוא חש לבית המדרש ופתח חומש כדי לעמוד על טיב החרדה, כדרכו במקרים אלו, והנה לחרדתו נפתח החומש במילים 'ידום אהרן'. הוא הסיק מכך כי נשבה ארון הקודש ואכן כך התגלה. נפטר בליל שבת קודש פרשת שמני (בפרשת השבוע בה מופיע הפסוק: "וידום אהרן" ויקרא י, ג) כ"ח ניסן ה'תשס"א (2001). חי כ-85 שנים. ציונו בהר המנוחות שבירושלים. בנו, ר' אריה נבחר כממשיך דרכו.

אביו: ר' יצחק מנשה. **אמו:** מרת הדס (בתו של רבי יהושע העשיל הלטובסקי). **נשותיו:** יוכבד מונטשע (זיווג ראשון- בת דודו ר' חיים ישראל הלטובסקי), אלמנתו של ר' צבי הברשטאם. **בניו:** חמישה ילדים מזיווג ראשון- ר' אשר, ר' יצחק מנשה, ר' אריה. **מרבותיו:** ר' יוחנן פרלוב מקרלין, ר' אברהם אלימלך מקרלין. **מספריו:** יאורחות אהרון- על התורה, מועדים וענייני חינוך.

יפר אברך ירושלמי, כי אחרי בואו בברית האירוסין נכנס אל רבינו להתברך בברכת מזל טוב, הצדיק קיבלו כדרכו בקודש במאור פנים ובחביבות יתירה, כשנפנה ללכת שואלו רבינו: "למה אינך לובש מעיל בימי טבת הקרים?", הרכין הלה את ראשו וענה בלחשה כי אין לו מעיל, על אתר קם רבנו ונכנס לחדר השני, נטל את מעילו הוא ונתנו במתנה לחתן, שניסה להתנגד אך ללא הועיל. וכן קרה לא אחת, שהיה רבנו נותן צעיפו לבחור, שראה, כי אינו לבוש כדבעי ואינו מוגן כראוי מפני הקור...

באחד ממסעותיו של רבינו לעת זקנותו נקלע ליישוב אחד, וארע לפתע, שהיה נזקק לנקביו. לא אבה רבינו להיכנס לבית-מדרש המקומי מפני כבודו של בית המדרש, וגמר אומר לעלות לבנין מגורים. שירך רבינו את רגליו ועלה לקומה הראשונה והקיש בדלת, נפתחה הדלת ע"י איש גס רוח, משמע את הבקשה, החל לשפוף עליו קיתונות של גערות וגירשו בקללות ובבושת פנים. חזר רבינו על עקבותיו, והחל לשרך רגליו החולות והזקנות לקומה העליונה והתברר, כי לא הייתה מיושבת בדיירים, כך שהוצרך לעלות לקומה נוספת. עודו עולה מדרגה אחר מדרגה מתנשם ומתנשף מכובד המאמץ, ובן לווייתו שומע, כי שפתי רבינו ממללות משהו, היטה את אוזנו כאפרכסת, ונדהם לשמוע את רבינו חוזר שוב ושוב: "תמחל ה' למי שמצער לי, מחול לו, תמחל לו ה', מחול לו".

פעם אחת התהלך רבינו ברחובה של עיר והבחין בשני ילדים, העומדים וממתנים שיעבירו אותם את הכביש, ניגש רבינו נטלם בידיהם והחל להעבירם את הכביש. משמשו בקודש לא יכול לסבול זאת וביקש לרבינו, כי יניח לו להעבירם את הכביש, על כך השיב לו רבינו: "ותפילין, אתה גם מניח במקומי?".

פעם נראה רבינו במנעלים חדשים לרגליו בעוד הקודמים לא היו במצב גרוע כל כך. התפלאו בני המשפחה, כי נודע רבינו כמסתפק במועט וכאינו ממחר לרכוש דברים חדשים... הרצו בפניו את התמיהה ורבינו נענה ברגש: "לא הרחק מכאן פתח אברך אחד חנות נעליים למחייתו והבחנתי כי אינו רואה סימן ברכה. הרגשתי בנפשי צורך לחזקו ולעודדו, ולכך רכשתי אצלו זוג נעליים כדי לשמחו".

באחד מימי ערבי פסחים, בא לפני רבינו אברך שבור ודמעתו על לחיו, מתנצל הוא בפני רבינו, כי אמנם אינו מכירו, אך מרגיש הינו, כי הוא צריך לשפוף את מר נפשו. היא סיפר כי התברך במשפחה ברוכת ילדים וכולם תינוקות ועולי ימים, ולפני מספר שבועות עמדה זוגתו והודיעה נחרצות כי השנה די לה בטיפול היומיומי בגידול הילדים, ואין זמנה עימה לעבודת הניקיון לפסח, ועל כן מטילה את כל עבודות הניקיון וההכנה לפסח על כתפיו הרכות. וזה כמה שבועות, שעומד מהבוקר עד הלילה ונקרע מהעבודות המפרכות שלא הורגל בהם, ולא רק זאת, אלא גם הבית צר מהכיל, ואינו מצליח לעשות מאומה מרוב אי הסדר השורר בבית וקרוב הוא לסף התמוטטות.

עמד רבינו והיטה אוזנו תוך ירידה לפרטים הקטנים בהשתתפות כנה, מנחם ותומך ומאמץ ברכיים כושלות. בערב פסח בבוקרו של יום מזמן האברך לבית רבינו, והנה בא לקראתו רבינו בצהלה ובסבר פנים יפות, תוך שהוא נענה אליו: "הלא עבדת בערבי פסחים עבודה מייגעת ומפרכת, חשבת, כי מגיע לך קצת תגמול. הנה קניתי לך טלית מהודרת והשחלתי בעצמי את הציציות, גם אביא לך ג' מצות משלי לליל הסדר". פני האברך אורו, עיניו זרחו באושר בראותו כי יש מישהו שקרוב לליבו, שמשתתף ומרגיש בקשיים העוברים עליו. "מה אומר ומה אדבר" - מסיים האברך - "אותה שנה ערכתי את ליל הסדר בהתרוממות הנפש והמוחין, ובשמחה מיוחדת".

קרדיט: תמונת הצדיק מתוך חב"דפדיה

באחד הימים התקשרה אלמנה מרת נפש לביתו של רבנו וגוללה את מר ליבה, כי מאז פטירת בעלה נע ביתה כספינה בלב ים, והנה זה בנה הגדול עליו תלתה תקוותיה, **החל מגלה סימני רפיון בלימודיו, ולכן חששה היא מאוד לעתידו**. רבנו מעולם לא הכיר את המשפחה, אך זה לא מנע ממנו מלהשיב לה על אתר: "אמרי לבנך שיבוא אצלי מחר!". למחרת בא הבחור לבית רבנו, והצדיק אומר לו: **"שמע בני, זה זמן רב אין לי חברותא כלבבי בשעות הערב. שמא תואיל להיות לי חברותא?"**.

ניצב הבחור כלא מאמין ובניע ראש הביע את הסכמתו. מאז היה רבנו לומד עמו בחברותא דבר יום ביומו, כשעד מהרה חודרת השפעת הלימוד על נפשו ועל פניו נראים ניצנים של שינוי. לעת שבת בא לבית אמו, וראה זה פלא, ברוב חן ניהל את סעודות השבת, הטה אוזניו בסבלנות לסיפוריהם של אחיו הצעירים ולרחשי לבם, ואף ניחם וחיזק, ממש כמו אב... ראתה האם, הזילה דמעת גיל. החלה לדובבו בעקיפין ברצונה לדעת מה ארע, שח לה כמשיח לפי תומו, **שבחר בו הרבי לחברותא, אחר שזמן רב עמל על חיפוש חברותא לשעות הערב...**

אחר השבת באה לבית רבנו, נקשה על הדלת ואמרה: **"חשבתי שפניתי לאדמו"ר, גילתי שפניתי למלאך! הרבי העניק לי בן חדש!"**. מני אז היה רבנו **לאב המשפחה, נטל על כתפיו לנהל את כל ענייני הנהגת הבית, חינוך היתומים, לדבר עם מוריהם, ולבחון אותם וללמוד עמהם שיעור דבר יום ביומו**. והיא חשה ויודעת כי כעין כותל המערבי הוא כאן, ובהתאם לזה היא פוקדת את מעון קדשו כמעט מדי יום ביומו בכל עת אשר צר לה, מבקשת ייעוץ והדרכה על כל צעד ושעל.

הלימודים עם בחור זה נמשכו זמן רב, ורבנו הקפיד מאוד על שעת לימוד זו. על אף סדר יומו העמוס והגדוש, שיעוריו הרבים, וקבלת קהל וכו'. בנישואי אחד מנכדיו, עזב את אולם השמחות תיכף אחר החופה והתיישב ללימודו הקבוע עם הבחור... פעם אחת שהה יום שלם בירושלים, וגם למחרת הוצרך לשהות בה. הציעו לו, למען לא יצטרך הצדיק לשוב למחרת, ללון בירושלים. לשמע דברים אלו אמר: **"כיצד אשאר פה והלא יש לי חברותא בבני-ברק?"**.

מעשה היה בימי חורפו עת נסע רבנו לשבות שבת באתרא קדישא מירון. בערב שבת בא בסביבתם זקן חולה ומוזנח, שהפיץ סביבו צחנה נוראה שלא ניתן היה לעמוד בפניה. בעוד הכל נפנין הימנו לצדדין, קרב אליו רבנו הניח יד אוהבת על כתפו, והחל מגלגל עמו בשיחה. ארשת עונג התפשטה על פניו המעונות של הקשיש, והוא החל מספר לרבנו מהרהורי ליבו העגומים... לא היה קץ לאושרו.

"יש לך היכן לישון?", שאלו רבנו בסיום השיחה. "לא!" השיב האיש, "אה!", זרחו פניו של רבנו. **"מובא בהלכה, שאל לו לאדם לישון יחידי בחדר. הנה אני נמצא כאן ואיש אינו ישן עמי בחדרי. אין זאת אלא כי נשלחת כדי להיות לי לשותף בחדרי"...** וזאת למרות העובדה, כי רבנו היה חולה באסטמה והיה זקוק לאוויר זך ונקי, סידר לו רבנו לקשיש החולני מיטה בחדרו שלו...

יפר אחד מתלמידי רבנו בכולל יורה דעה, כי פעם נכנס ובא יהודי קשה יום להיכל הכולל, והסיח את לבבו השבור לפני ראש הכולל, הוא רבינו, על גודל מצוקתו ועניותו הרבה. לא היסס רבנו ועל אתר הוציא מחיקו מעטפה, המכילה צ'ק, שקיבל אותו היום מהנהלת הכולל כמשכורת של חודש שלם ומסרה בשלימותה לידי האיש המאושר...

הרב משה הלברשטאם זצ"ל - נולד בעיר טשקווא (טשאקאווא) שבגליציה ב-ח' ניסן ה'תרצ"ב (1932). בהיותו כבן שלוש עלה לארץ ישראל עם משפחתו. בשנות ילדותו למד בת"ת 'תורה ויראה' בירושלים והתבלט כבר אז בכישרונותיו ובחריפות שכלו. את ילדותו ושנות נעוריו נאלץ לעבור לבדו, כאשר אביו נותר באר"ב והוא בירושלים וגדל בתנאי מצוקה קשים.

בבחרותו למד בישיבת 'בית אברהם' סלונים והיה מבחירי התלמידים ואחר כך בישיבת חכמי לובלין בבני ברק. בימי אברכותו התמיד בתורה בכולל 'תרביצא' בירושלים, שם נודע בשקידתו העצומה והמופלגת. במשך כעשרים שנה הורה בישיבת "בית יוסף צבי דושינסקי". בשנת ה'תשכ"ב (1961) מונה לראש ישיבה בישיבת "דברי חיים" – טשאקאווא. בשנת ה'תשכ"ז (1966) מונה כמורה צדק בולט ודיין בבד"ץ של העדה החרדית בירושלים.

הסמך להוראה מאות רבנים. שימש בתפקידים רבים ועמד בראש כולל חבת ירושלים, התומך בעניי ארץ ישראל. שימש כסמכות הרוחנית העליונה של ארגון הצלה ישראל, של בית הרפואה ביקור חולים ושל המרכז הרפואי שערי צדק. פעל רבות גם בעניינים ציבוריים ובמעשי צדקה וחסד. יהודים רבים פנו אל הצדיק בכל העניינים ומכל גווי הקשת. נפטר ב-כ"ח ניסן ה'תשס"ו (2006) לאחר שלקה בלבו וכעבור מספר שעות התבקש לבית עולמו. חי כ-74 שנים. ציונו בהר הזיתים בירושלים.

אביו: ר' יעקב (האדמו"ר מטשקווא). **אמו:** בתו של האדמו"ר ר' שלום משאץ. **מרביתו:** ר' שלום נח ברזובסקי זצ"ל, ר' יהודה הורוויץ מדזיקוב זצ"ל, ר' שמואל הלוי וואזנר זצ"ל. **מאחיו:** ר' מאיר (האדמו"ר מטשאקאווא בני ברק), ר' נפתלי (האדמו"ר מטשאקאווא). **אשתו:** בתו של ר' הלל שלזינגר (נישא בשנת ה'תשי"ב). **בניו:** ר' יקותיאל זלמן (אבד"ק טשאקאווא בארצות הברית), ר' שמעון שמואל (ראש כולל דברי משה). **חתניו:** ר' מתתיהו דייטש (רבה של שכונת רמת שלמה בירושלים ונשיא מכון יד הרמ"ה), ר' דב גולדרינג (רב ביהכ"נ "היכל אהרן" בשכונת אחוה). **מספריו:** **ידברי משה** - שו"ת.

רבינו ראה במטרת חייו להסמך מורי הוראה בישראל. כל אברך, שהיה נבחן אצלו 'להוראה', היו אביו וחזקת האברך מקבלים שיחת טלפון אישית מהצדיק, שהיה מספר להם ומחמם את ליבם, כיצד הצליח בנו או חתנו לעמוד במבחן, ומחוה דעתו, כי נשקף לו עתיד מזהיר בעולם ההוראה. כל זאת עשה כדי להגדיל את כבוד האברכים בעיני בני משפחותיהם, ע"מ שיתנו להם את התמיכה המשפחתית הדרושה להמשך הדרך, ואגב אורחא גם לעודד את האברכים עצמם, שלבטח ישמחו לשמוע מפי הוריהם או חותניהם על דבר השיחה שהתקבלה מהצדיק. נקל להבין מה חוללו טלפונים אלו.

לפני שנים רבות הגיעה רבנית חשובה, שהתאלמנה מבעלה, ואחד מבניה סירב להשקיע בלימודיו. היא הופיעה בביתו של הרב עם הילד, הרב נענה על אתר ואמר לילד: "נכון שאתה אוהב לאסוף בולים?". הנער המופתע השיב בחיוב. מיד אמר לו רבינו: "אני מקבל בולים עם מעטפות מכל העולם, אם תתמיד בלימודיך - ואקבל דיווח על כך, תקבל בכל הזדמנות מספר בולים חשובים ממדינות שונות". כך הפך רבינו לאספן בעבור התחזקותו הרוחנית של נער יתום.

מאחר שביקש רבינו לעודד רבות את מחברי הספרים לפיכך מעבר להסכמות, שנתן הצדיק לכל מי שביקש ממנו, היה רבינו רוכש מאותו אברך עוד עשרה ספרים מהמהדורה הראשונה, כדי לעודדו להוציא עוד ועוד ספרים נוספים.

פעם, מתוך פעמים רבות, התעסק ר' משה עבור חתן וכלה יתומה ומסר את נפשו בכל העניינים, הן בעניין הממון והם בשאר הסיפורים מהחל עד כלה. והנה בעת שחילקו בני המשפחה את ההזמנות, משום מה נשכח מהם להזמין את רבינו, ורק ממש סמוך לחתונה מזכרו כי שכחו לתת הזמן ל"אבי" השמחה רבינו זצ"ל. מיד הם הגיעו בבהלה וביקשו את מחילתו כי שכחו להזמין. נענה להם רבינו בחדווה: "למחול - וודאי שאני מוחל, אבל בכל זאת קפיא לי עליהם". "מדוע?", נבהלו. ועל כך השיב רבינו: "מדוע לא נתתם לי, שאני אחלק אישית את כל ההזמנות, הרי זו שמחה שלי...".

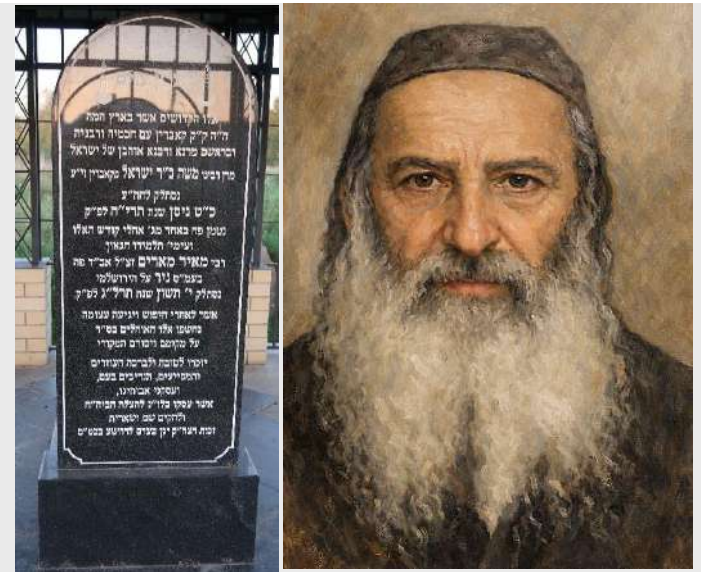
מרת ו' המתגוררת בשכונת למשפחת הרב מספרת: "היה יום שישי קצר ולחץ, ניסיתי להשתלט על עבודות הבית והחלטתי להכין את פלסת השבת מוקדם יותר. הרמתי את הסירים במטרה להניחם על השיש למספר דקות, כשלפתע הבחנתי ברוטב הבשרי שלי הגולש אל- סיר הדגים. בשר ודגים יחד, מה עושים?! פונים כמובן לרבי משה בשאלה והתשובה לא בוששה לבוא- הדגים אסורים. השעה דחוקה הייתה, לא היה לי פנאי לחשוב על הדגים. דקה לפני הצפוף, המעיד על כניסת השבת, נשמעו נקישות בדלת. להפתעתי שליח מבית הרב הביא קדרה עם דגים מבושלים מעלי ניחוח. (הסיפורים מעובדים מתוך הספר 'ממשה ועד משה') קרדיט תמונה: Yeshivatitri | CC BY-SA 2.5 | Wikimedia Commons – עבר עיבוד

הרה"ק רבי משה פאלייר זצ"ל - הידוע כרבי מקוברין או הקוברינר. נולד בפייסק שעל יד קוברין (הסמוכה לבריסק) ב-ט"ז כסליו ה'תקמ"ד (1783). כבר בהיותו ילד קט עמדו רבים על טיבו כי לגדלות נועד. לאחר פטירת רבו, ר' נח (בשנת ה'תקצ"ג-1832) נתנו תלמידיהם את עיניהם ברבינו שימלא את מקומם, אך הוא בענוותנותו הרבה סירב ואמר, שאינו ראוי להתעטר באצטלת האדמו"רות ולהנהיג חצר.

לאחר הפצרות מרובות ומשלא הניחו לו החסידים, הפך לאדמו"ר. במשך כ"ו שנים שימש כאדמו"ר לאלפי חסידים מגזע קרלין ולאכוויטש, שנהרו אל חצר קודשו עד לפטירתו. נהג להקפיד על טבילה במקווה, גם כאשר היה קר כקרח.

נהג לקיים מנהגים רבים בקדושה וטהרה וכן לקבל את השבת מבעוד היום גדול. כל ימיו עמל לעבוד את בוראו באמת ולשבר את מידותיו. העיד על עצמו, כי מטבעו הרי הוא קפדן ביותר עד כדי חוט השערה, ועמל רבות כל חייו כדי לשבר מידה זו.

רבים פנו אליו ונושעו. בעל רוח-הקודש. ניבא את יום פטירתו. נודע בענוותנותו המופלאה גם לאחר ששימש כאדמו"ר. פעמים רבות תמה על האלפים הרבים הפוקדים את חצרו. פעם אף ציין ואמר, כי חסד עשה עימו הקדוש ברוך הוא לעת זקנתו, שכיוון שראה שבכל ימיו היה רגיל לישב בחברת אנשים **ודרך הזקנים שיושבים לבדם**, על כן לעת זקנתו גרם הקדוש ברוך הוא, שאנשים יימשכו אחריו וכך הוא יכול להמשיך באורח חייו אליהם הורגל כשסביבו אנשים רבים.

במשך עשרים ושש שנים הנהיג את קהל עדתו. נפטר ב- כ"ט בניסן ה'תרי"ח (1858). חי כ-74 שנים. על אוהל קברו נכתב **שמי שיפריז בשבחו "אקום ואטור בו בזה ובבא, אבל מותר לכל אחד להגיד עליי שהייתי אוהב ישראל"**. לאחר פטירתו פנו רוב חסידיו לרבי אברהם וינברג, מייסד שושלת חסידות סלונים.

אביו: ר' ישראל אליעזר. מרביתו: ר' משה משרשוב (צדיק נסתר), ר' מרדכי (ראש שושלת לאכוויטש), ר' נח מלאכוויטש, ר' ישראל מרוז'ין. **מספריו:** אמרות טהורות יורשה תר"ע • באמרות משה

פעם בערב ראש השנה שאל את אחד האברכים הצעירים, שהיו סמוכים על שולחנו, האם אביו שנמנה על חסידיו יצא לדרכו לחוג את ראש השנה בקוברין, אותו אברך ענה כי ודאי שכך, **וזה שבועות מספר שאביו בדרכו מביתו לקוברין**, הוסיף רבי משה והקשה: "וכמה המרחק יש מבית אביו לקוברין?"

ענה האברך: "כך וכך פרסאות", לא נחה דעתו של רבינו ושאל: "ואביו, האם הוא צועד ברגליו או שמא סוס ועגלה יש לו?". ענה האברך הצעיר כי **אביו צועד ברגליו ללא עגלה**, "ובן כמה הוא אביו?" הקשה הצדיק, "בן שבעים שנה" נענה. תפס רבי משה את ראשו בשתי ידיו ואמר לחסידים: **"צאו וראו כמה גדול הוא השקר, שאני מסוגל לגנוב דעתו של זקן בן ע' שנה, שיכתת רגליו פרסאות רבות לבוא אליי, עתיד אני ליתן את הדין, על כל אותן פסיעות, שצועדים אליי היהודים הבאים לחצרי לשווא"**.

כל ימיו עמל רבינו לעבוד את בוראו באמת ולשבר את מידותיו, העיד הוא על עצמו, כי מטבעו הרי הוא קפדן ביותר ומקפיד עד כדי חוט השערה, אך עמל הוא כל חייו רבות על מנת לשבר מדה זו, "ברם", אמר רבי משה, **"כששומע אני את החסידים מכנים אותי בתואר 'רבי' מרגיש אני, כאילו דוקרים אותי בחנית"**.

מסופר, כי חסיד אחד בשם מרדכי הגיע להתארח בשבת בחצרו של רבינו, אך עם כניסת השבת נפל למשכב וחלה ולא יכול היה לקום ממיטתו. כל אותו ליל שבת קדח החסיד בחומו, ואף למחרת נמנע הוא מלקום ממיטת חוליו, רבי משה שמע על החסיד, שבא לחלות פניו אך חלה, וציווה, כי יביאוהו לפניו. משהגיע החולה לפני רבי משה היה מתנווד מרוב חוליו, וכמעט שלא יכול היה לעמוד על רגליו, אך רבי משה לא שת ליבו לכל זאת ואמר לחסיד: "אספר לך מעשה ממורי ורבי - רבי מרדכי מלאכוויטש. מעשה בחסיד, ששמו אף הוא היה מרדכי, שבא לשבות את השבת אצל מורי ורבי, ואף הוא חלה ולא יכול היה לישב ליד שולחנו של מורי ורבי, בא אליו מורי ורבי מרדכי ואמר לו: "המאמין אתה כי מרדכי היהודי ממגילת אסתר הרי הוא צדיק?" - "אכן כן", ענה החסיד.

הוסיף מורי ורבי ושאל אותו: "המאמין אתה כי הרה"ק רבי מרדכי מנשכז זצ"ל הוא צדיק?" - "אכן כן", הוסיף החסיד וענה. המשיך רבי מרדכי ושאל: "מאמין אתה שאני ששמי מרדכי הרי אני צדיק?" - "אכן צדיק אתה", אמר החסיד, "אם כן" - אמר רבי מרדכי - **"הרי אנו שלשה צדיקים ששם מרדכי גוזרים כי אתה מרדכי תקום ממיטת חליך ותבריא. ואכן מיד הבריא אותו חסיד"**. אף אתה אמר רבי משה לחסיד החולה מאמין אתה במעשה זה ממורי ורבי, רבי מרדכי מלכוויץ? כן - ענה החולה - מאמין אני בסיפור זה, אם כן אמר רבי משה ירצה ה' ותתרפא לאלתר, **וכדבריו של רבי משה כן היה, אותו חסיד הבריא לאלתר וקם על רגליו כאחד האדם**.

מעשה באיש אחד, שבנו הקטן בן העשר הוכה ל"ע פתאום במכת עיוורון על שתי עיניו. כמובן, האב לקח את בנו לרופאים מן השורה הראשונה - אולם ללא הועיל. בצר להם נסעו האב ובנו אל רבנו לקאברין ויבואו אצלו לעת סעודת הלילה ויגש האבא ויספר לרבינו בבכיות נוראות את כל המאורע, השיב לו רבינו - אין זה כלום, הוסיף רבינו ואמר להם את הפסוק (דברים כ"א) ולא אבה ה' אלו' לשמוע אל בלעם ויהפוך ה' אלו' לך את הקללה לברכה, והוסיף רבנו ואמר להם: "לכו ותנוחו מעמל הדרך", והם הלכו לנוח כמו שציווה עליהם הצדיק, **הבוקר אור, והנה שבו מאור עיניו של הנער כבראשונה והיה מזה קידוש ה', וראו כולם כמה גדול כח הצדיקים**.

הצדיק הרב שלמה שטנצל זצ"ל - נולד ב-י"ב כסליו ה'תרח"צ (1937). כשהיה בחור למד בישיבת 'תפארת ציון'. בהמשך למד בישיבות פוניבז' 'באר יעקב' וישיבת חברון. בשנת ה'תש"ל (1970) יזם והקים את המבחר הפומבי 'חתן המשנה', חידונים ארציים לנוער במשנה. בהמשך שימש כיו"ר מפעל לימוד משנה יומית והלכה יומית (כיום 'קביעותא'). שימש כראש ישיבת 'פורת יוסף' ברחובות וממקימי הוועדה למען השבת. היה מעורב במאבקים הציבוריים של הציבור החרדי, כגון: הקמת הפעילים, גיוס בנות, ניתוחי מתים, חילולי קברים, פרסומי שחץ, חילולי שבת ועוד.

גולת הכותרת במפעליו היה קירוב בחורי בני עדות המזרח לתורה הקדושה וללימוד התלמוד מתוך אהבה ומסירות רבה. השתייך לחסידות רדומסק. ענוותן עצום. התבטלותו של רבינו הייתה מפעימה. היה שגור בפיו המשפט: "אני – התלמיד שלך; ואתה – הרב'ה שלי". מאות ואלפי 'רב'ס' היו לרבי שלמה. שאף לתקן את מידותיו וגם עמל רבות כל חייו על כך. מחשבתו היתה על הזולת. נפטר ב-כ"ט ניסן ה'תשע"ג (2013). חי כ-76 שנים. ציונו בבית החיים של נציבי ישיבת פוניבז' בבני ברק.

אביו: ר' יונה (מייסד לימוד משנה יומית והלכה יומית). **אימו:** מרת שבע. **אשתו:** מרת נחמה (בתו של הרב משה הלוי לינשה, רבה של שכונת 'אחוזת שמואל' בחיפה). **ילדיו:** מרת רחל אביגיל, מרת מרים, הרב יונתן, הרב ישראל מרדכי, מרת אסתר. **מרבותיו:** הגאונים ר' אליהו אליעזר דסלר (מח"ס מכתב מאליהו. משגיח בישיבת פוניבז'), ר' שמואל רוזנבסקי (ראש ישיבת פוניבז'), ר' חזקיהו משה שמואל שפירא (ראש ישיבת 'תאר יעקב'), ר' שלמה וולבה (מגדולי המשגיחים. שימש כמשגיח בישיבת 'באר יעקב' ובישיבת 'גבעת שאול').

הגאון רבי אליהו מן סיפר: "סיפרתי למרן הגאון רבי חיים קניבסקי זצוק"ל אודות רבינו: לפני עשרות שנים הרב שטנצל עמד בחנות 'יד עזרה' בבני-ברק לקניית מצרכים לשבת. לפתע הוא שומע צעקות רמות מכיוון הקופות. הרב פנה לברר על מה המהומה. הוא ראה אדם חילוני צועק בפראות על אברך חרדי צעיר עדין. החילוני איבד שטר של 50 ₪, סכום עצום באותם ימים. הוא האשים את החרדי בגניבה בטענה שדקות ספורות קודם לכן ביקש מהאברך לפרוט את השטר הגדול והלה ענה כי אין בידו סכום כזה. ניכר היה שהחרדי דובר אמת לאמיתו. החילוני מתוך מצוקתו, טפל עליו עלילה חסרת שחר. עשרות סקרנים התגודדו סביב הניצים כדי לראות איך יתגלגלו הדברים. רבינו לא היה מסוגל לראות את המחזה המביש. הוא שלף מארנקו שטר של 50 ₪, ניגש אל המתפרע ושאל אותו: "האם השטר הזה שלך?!"

החילוני נעץ בו מבט זועם ועוין, תפס את הכסף ופנה לדרכו ללא כל אמירת סליחה ותודה. רבינו ביקש לצאת ולהיעלם מהמקום, אבל אדם שראה מהצד את המתרחש עצר אותו ושאל: 'כיצד אתה מרשה לעצמך לתת למתפרע חילוני סכום כה גדול במתנה בשעה שהוא כלל לא יודע מזה וחושב שהשטר שלו וקרוב לוודאי שבהמשך יגלה את השטר המקורי בתיקו או בבגדיו?! בפרט שאני יודע שכעת אין לך את האפשרות לקנות את המצרכים שרצית?'. הרב השיב בפשטות: 'מצוות 'ואהבת לרעך כמוך' נדירה כגון זו – יקרה לי הרבה יותר!'. פניו קרנו מאושר ומאהבת-ישראל. הוא התבייש על שגילה מעט מגישתו האצילה ומיהר ללכת לבית המדרש". מרן הגר"ח זצוק"ל הגיב בהתרגשות רבה: "יותר מזה כבר לא צריך להגיד דבר נוסף על ר' שלמה שטנצל".

מכתבי-ידו של רבינו אנחנו לומדים על שאיפותיו בתיקון המידות: "להיות שומע ומקבל 'פנימיות' ו'הרגשה' של אחרים גם אם קטנים ממני כביכול. אל תבטח על ה'מבינות' שלך, אלא למד מכל אדם! – איזהו חכם? **הלומד מכל אדם!** להיות אוהב הנבראים ודורש טובתם להידיבקותם בה' וטובתם הגשמית. **"לא לראות חיסרון בשני!"** כל חיסרון שאני רואה – צריך להיות מיד בתפילה לבורא עולם שיתקן את זה. **"עצוב"** – להתפלל שה' ימלא את חסרונו וייתן שמחה בליבו. **מידה רעה** – להתפלל שיידיבק בה' וממילא תסור המידה הרעה. לא לחשוב על הרעים ועל מפלתם הגשמית אלא – **"אהבת צדק ותשנא רשע"**. הקב"ה בחר באברהם אבינו ע"ה משום שניסה ללמד זכות אפילו על רשעים גמורים. **"ענוה ושפלות פותרות כנראה את כל בעיות האדם"**: כשאני מכיר שאני השפל מכולם וכולם גדולים ממני מכל סיבה שהיא, עקב מעלת הזולת וקוטני – הרי שאינני רוצה להיות גדול מהשני, וממילא אין תחרות עם אף אדם. בכך אני מקבל גם את עצמי וגם את השני".

בערב פסח של שנת תשס"ח התקיים אירוע נדיר שמתרחש אחת לעשרים ושמונה שנה: מעמד 'ברכת החמה'. רבינו הלך לבית המדרש 'משכנות-יעקב' הסמוך לביתו, שם התקיים המעמד לאחר התפילה כשאליו נלווה נכדו הצעיר בן העשר. לפתע, בעוד הריקודים מתחילים, הוא חש ברע. תוך שניות איבד את שיווי משקלו וצנח לקרקע כשהוא נחבל קשות בפניו ובגופו. בבדיקות שנערכו לאחר מכן התברר כי באותה השעה עבר אירוע מוחי. תוך דקות ספורות יללות של אמבולנסים ניסרו את הרחוב. כוחות הצלה נהרו למקום כדי להעניק לו טיפול רפואי ראשוני. הנכד שהיה אחוז בהלם עמד בצד בלי יכולת להגיב. לפתע רבינו סימן לו לגשת אליו, כי ברצונו לבקש ממנו דבר מה. הנכד ניגש בחשש וראה את סבו חיוור כסיד, גופו רוטט ורועד, ועל פניו מסכת חמצן גדולה. הוא התקרב לשמוע את דבריו ושמע אותו ממלמל במאמץ מספר מילים שנקטעו שוב ושוב עקב החולשה בה היה שרוי: "בבקשה, תלך לסבתא ותאמר לה שאני מרגיש מצוין. אין לה כל סיבה לדאגה ולחשש. מדובר בחולשה חולפת ורק הפנו אותי לבית-החולים לבדיקות פשוטות". זה מה שהטריד את רבינו בשעה קשה זו.

(הסיפורים מעובדים מאת הרב יצחק סילמן)

קרדיט תמונת הצדיק: Yeshivatitri | CC BY-SA 2.5 | Wikimedia Commons – עבר עיבוד

הרב הקדוש חיים ויטאל זצ"ל המכונה מהר"ח: נולד בר"ח חשוון ה'ש"ג (1542) בצפת (שהיתה תחת שלטון האמפריה העות'מאנית). משפחתו עלתה מדרום איטליה. השם 'ויטאל' הינו תרגום לטיני של שמו 'חיים'. בשנת ה'ש"ו (1556) החל ללמוד בבית מדרשו של האלישיך הקדוש ובנוסף ללימוד הנגלה נמשך ליבו לתורת הנסתר והוא הצטרף לבית מדרשו של הרמ"ק (ר' משה קורדובירו) ללימוד תורת הקבלה. בשנת ה'ש"ל (1569) עלה רבינו האריז"ל ממצרים והצטרף לבית-המקדש של הרמ"ק הקדוש. זמן קצר לאחר מכן נפטר הרמ"ק ורבינו החל ללמוד אצל רבינו האריז"ל והפך לתלמידו המובהק.

בשנת ה'של"ב (1572) עבר למצרים ובשנת ה'של"ח (1577) עבר לירושלים. מושל ירושלים בשם אבו-סייפין האשים את רבינו כי לא פתח את מי הגיחון (רבינו לא רצה להשתמש בקבלה מעשית) בעקבות זאת נאלץ בשנת ה'שמ"ה (1585) לברוח לדמשק. שנה לאחר מכן חזר לצפת. בשנת ה'שנ"ה (1595) חזר לדמשק וכיהן כרבה שך קהילת סיציליה. שם חלה והתעוור. נפטר ב-ל" ניסן ה'ש"ף (1620) בדמשק שבסוריה. חי כ-78 שנים. יש הטוענים כי ר' חיים פינטו העלה בחשאי את קברו לקריית-מלאכי.

אביו: ר' יוסף קאלאבריס (קלברזה). **מרבותיו:** הגאונים המקובלים ר' יצחק לוריא אשכנזי (האריז"ל), ר' משה קורדבירו (הרמ"ק), ר' משה אלישיך הקדוש. **בנו:** ר' שמואל. **מתלמידיו:** הגאונים בנו, ר' שמואל, ר' חיים הכהן מארם צובא, ר' אברהם אזולאי, ר' יוסף צמח, ר' ישראל סרוק. **מספריו:** הרב סיכם מתורת רבו האריז"ל **יעץ החיים** - שמונה שערים של רבינו האריז"ל (עלהם עבד במשך 21 שנים. בנו, ר' שמואל המשיך אחריו) **יעץ הדעת טוב** - חידושי תורה בנגלה ובנסתר **ישערי קדושה** - מוסר **יספר החזיונות** - חזיונות, חלומות ומחשבות **יספר הגורלות** **יספר התכונה** **יספר הפעולות** **יאוצרות חיים** **אדם ישר** **ימבוא השערים** **יעולת תמיד** **יקהילות** **יעקב** **ידרך** **עץ חיים** **פרי עץ חיים** **ינוף עץ חיים**.

פעם אחת הלכו האר"י ותלמידיו להשתטח על קברם של שמעיה ואבטליון בגוש חלב. כאשר סיים האר"י להתפלל, פנה לתלמידיו ואמר: **"בני, דעו לכם כי שמעיה ואבטליון ציוו עלי לאמר לכם שתתפללו על משיח בן יוסף, שלא ימות בימיכם!"**. לא הבינו התלמידים את דברי רבם, ורק לאחר פטירתו התבררה להם כוונתו, כפי שכתב ר' חיים: **"ומרוב טיפשותנו לא הייתה בנו דעת לשאול מיהו משיח בן יוסף, ולא עמד אלא ימים מועטים, והתבקש רבינו האריז"ל לישיבה של מעלה, והתברר למפרע שהוא היה משיח בן יוסף, ומרוב ענותנותו לא רצה לגלות את עצמו"**.

פעם אחרת אמר האר"י לתלמידיו: **"אילו הייתה לכם זכות, שהייתי קיים חמש שנים בארץ ישראל, הייתי מחזיר את כל העולם כולו בתשובה ומביא את הגאולה!"**. ואכן בימיו פחדו החוטאים והם ברחו מפניו שלא יאמר להם במה חטאו. ואילו רבים אחרים נכנסו לביתו וביקשו ממנו תיקון לשורש נשמתם. גם נשמות רבות שהיו מגולגלות בחי, צומח ובדומם היו באות לפניו ומבקשות שיתפלל לתיקונן. אולם הדור לא היה זכאי להיגאל, והאר"י הספיק לשבת בארץ ישראל כשנתיים בלבד עד לפטירתו. במשך תקופה קצרה זו הספיק הרב ללמד את תלמידיו ובראשם רבינו, סודות רבים בתורת הקבלה. אך עם כל זאת לא הספיק ללמד את הכל. **"על כל סוד וסוד שמגלים לי מן השמיים, בוכה אני ומזיל דמעות כמספר שערות זקני"** - כך התבטא האר"י לפני תלמידיו. לא כל סוד היה רשות לאר"י לגלות לתלמידיו ואף שילם על גילוי הסודות מחיר כבד מאוד. פעם דרש האר"י לפני תלמידיו סודות בעניין גלות מצרים, ולפתע השתתק.

"מדוע רבינו אינו ממשיך בדבריו?" - תמהו התלמידים. **"סוד גדול יש כאן, ואיני יכול לגלותו שסכנה יש בדבר"**. הפצירו התלמידים כי יגלה סוד זה, אף הוא סירב בתוקף. רבינו החליט כי מוכרח לדעת את הסוד ולא הרפה מהרב, עד שאמר לו: **"דע לך בני, כבר ציווני מהשמיים לגלות לך כל דבר שתחפוץ בו, משום שתפקידי לתקן את נשמתך. אך מבקש אני ממך שלא תפציר בי לגלות סוד זה, כי תיגרם מכך רעה גדולה"**. כה גדולה היתה השתוקקותו של רבינו אף לשמע דברים מפורשים אלו התעקש לדעת את הסוד. גילה האר"י לתלמידיו את הסוד, וכשסיים את דבריו פרץ לפתע בבכי ואמר: **"ברוך דיין האמת!"**. **וגילה כי בשל גילוי הסוד נגזרה גזרה על בנו משה שימות תוך שבוע**. ונבהלו התלמידים והצטערו צער רב, אך את הנעשה אין להשיב. ואכן, **באותו שבוע חלה בנו משה ונפטר**. לאחר שבוע האבל, קרא האר"י לתלמידיו ואמר להם: **"אל לכם לחשוש שמעתה לא ארצה ללמדכם את סודות התורה, וזאת כדי לתקן את נשמותכם בתכלית התיקון, כדי שתוכלו להפיץ חוכמה זו בעולם כולו!"**. כאשר שמעו תלמידיו את דבריו - שמחו מאוד והדאגה הוסרה מלבם.

לאחר תקופה קצרה, שוב נתקלו במאמר, שהיה בו סוד גדול, ור' חיים ביקש מהאר"י לפרש אותו. **"אל תפציר בי בעניין זה, כי סוד עצום יש בדבר, ובשמים אין רוצים שהסוד יתגלה"**. אולם ר' חיים המשיך להפציר עד שהוכרח האר"י לגלות לו את הסוד. לאחר מכן בכה האר"י בכי גדול, ואמר: **"דעו לכם, שכעונש על גילוי הסוד, נגזר עליי להסתלק מן העולם בשנה זו, ואתם בעצמכם גרמתם לך, בזה שהפצרתם בי לגלותו. על עצמי איני מצטער כלל. אך אני חושש כיצד אניח אתכם כך, ומי ישלים את תיקונכם!"**. כששמעו זאת תלמידיו, פרצו בבכי מר וקראו בצער: **"הלואי ותילקח נשמתנו במקומך, רבנו הקדוש, עטרת ראשנו"**. ניסה הרב לבטל את הגזרה בכל כוחו. **חיפש ומצא חצר גדולה, ובה בית עם חדרים רבים. הלכו התלמידים וסגרו את עצמם יחד בחדר אחד, ואת בני משפחותיהם שכנו בשאר החדרים. כל משפחה בחדר נפרד**.

כך ישבו התלמידים לפני רבם, והאר"י הקדוש לימד ודרש לפניו סודות עמוקים בקבלה. ומלאך המוות שרצה ליטול את נשמת האר"י לא יכול היה להיכנס ביניהם. כך במשך חמישה חודשים, אך אז אירע דבר נורא! **בערב שבת פרצה מריבה בין כמה נשים, והנשים סיפרו לבעליהן, ואף הם החלו להתקוטט זה עם זה**. לפנות ערב, יצאו האר"י ותלמידיו לקבל את פני השבת בהרים, כפי שנהגו. כאשר חזרו, נכנס לביה"כ בפנים זעופות, וישב בצער רב. לאחר התפילה ניגש אליו רבינו ושאלו לפשר הדבר. ענה האר"י: **"בקבלת שבת בא אלי המלאך הרע ואמר לי: 'גם אתם גם מלכם תיספו'. הבנתי שניתנה לו הרשות לשלוט בי, וכבר נחתם גזר דיני, וכל זה בשל הקטטה שהייתה היום, כי כל זמן שהיה השלום ביניכם, לא הייתה למלאך המוות דריסת רגל"**. עוד באותה שנה נפטר האריז"ל.

הגאון רבי יעקב ישראל עמדין המכונה יעב"ץ: נולד באלטונה (גרמניה) בשנת ה'תנ"ח (1698). עד גיל שבע-עשרה למד עם אביו. **גאון בפשט ובקבלה.** איש שהאמת הייתה נר לרגליו. **שקדן מופלא.** בגיל 21 נאלץ לעזוב לאמסטרדם שבהולנד (בעקבות פולמוס חריף ביותר שכן בתקופתו של הגאון ר' יהונתן אייבשיץ זיע"א היה כותב קמיעות ליולדות וכמה מהקמעות הגיעו לרבינו, הוא פתח אותם והיה נראה לו שיש בהם דברי מניות ולכן חשד כי הוא שבתאי ולכן יצא נגדו בגלוי).

בשנת ה'תפ"ח (1728) החל לכהן כרב בעיר הנמל אמדן (גרמניה) ועל שמה קיבל את הכינוי 'עמדין'. לאחר ארבע שנים התפטר ובדרך הלצה אמר: 'בורך שלא עשני אב"ד (עבד)'. בשובו לאלטונה בשנת ה'תקי"ב (1752) אשתו ובנו (צבי) נפטרו. סירב להתפרנס מהרבנות ולכן פתח בית דפוס עברי, שלח ידו במסחר, וסירב לכהן ברבנות עד סוף ימיו. נפטר ב-ל' ניסן ה'תקל"ו (1776). חי כ-78 שנים. ציונו באלטונה שבגרמניה.

סבא: (מצד האב): ר' יעקב בן בנימין ז"ק (ז"ק ר"ת זרע קדוש). **אביו:** ר' צבי הירש אשכנזי (ה'חכם צבי'). **אמו:** מרת שרה רבקה (בת ר' משולם זלמן מירלש נוימרק, אב"ד קהילות אה"ו). **נשותיו:** מרת רחל (בתו של ר' מרדכי הכהן כץ-זווג ראשון), בת אחיו ר' אפרים אשכנזי (זווג שני). **בניו:** ר' אריה יהודה, ר' מאיר, ר' משולם זלמן ור' צבי. **מרבותיו:** ר' צבי (אביו), ר' מרדכי כץ. **מספריו:** חיבר למעלה מ-40 ארבעים ספרים בכל מקצועות התורה. **בית יעקב- סידור תפילה ילחם שמיים- פירוש על המשנה ימגילת ספר ימור וקציעה- פירוש על שו"ע אורח חיים ימטפחת ספרים- על הזוהר יעמודי שמיים- סידור יעץ עבות ישאילת יעב"ץ- שו"ת יתורת הקנאות יציצים ופרחים- בענייני קבלה ימגדל עוז.**

על שקידתו המופלאה של הרב מסופר, שפעם בא אדם אחד לשוחח עימו, והשעה הייתה קרובה לעשר בבוקר. אמר לו השמש: "תדע לך שהרב לא מקבל עכשיו קהל עד אחר הצהריים". המתין היהודי לשעת קבלת הקהל, והנה הוא רואה שבשעה עשר פתח השמש את דלת הרב ואמר לרב: **"השעה עשר"**, וסגר את הדלת.

לאחר רבע שעה שוב פתח השמש את הדלת ואמר לרב: **"השעה עשר ורבע"**, וכך כל רבע שעה. תמה היהודי על הדבר הזה מאד, ושאל את השמש: 'מה פשר מעשיו?' ענה לו השמש: **"אני מודיע לרב בכל רבע שחלפה עוד רבע שעה, והרב מיד מתגבר בצורה יותר חזקה ללמוד תורה, מפני שנזכר שעוד רבע שעה מחייב עברו, והוא מתקרב ליום המיתה, שבו יצטרך לתת דין וחשבון על כל זמן שעבר מחייו"**.

החליט היהודי, שבפעם הבאה שיפתח השמש את דלת הרב, מיד הוא יחמוק ויכנס פנימה אל הרב. וממחשבה למעשה, ברגע שפתח השמש שוב את דלתו של הרב, חמק היהודי ונכנס לחדר. השמש, בליט ברירה לא אמר לו כלום היות ולא רצה לעורר מהומה, ולכן נאלץ לסגור את הדלת בעוד היהודי נמצא שם.

ישב היהודי בחדרו של הרב, אך הרב היה שקוע בלימודו ולא הבחין כלל באורח. והנה ראה האורח שהרב קם ממקומו כדי לקחת ספר מהספריה, והחליט לעמוד באמצע דרכו של הרב, ואז מן הסתם הרב יבחין בו וידבר עמו. כך עשה. הרב אכן הבחין באותו יהודי הנמצא מולו, אך כשביקש היהודי לדבר עמו, **החזיק הרב בזקנו והרימו כלפי מעלה, ולא דיבר.**

כאשר ראה הרב אינו מעוניין לשוחח עימו, צא מחדרו, ופנה אל השמש וסיפר לו את מה שהתרחש ושאל: **"מה רמז הרב בזה שהרים את זקנו כלפי מעלה?"**. ענה לו השמש: הרב רמז לך: **"תראה, הזקן שלי כבר לבן, וזה סימן מהקדוש ברוך הוא שאני כבר מתחיל להזקין וימיי כצל עובר, עוד מעט אצטרך להקרא לבית דין של מעלה לתת דין וחשבון. ולכן עליי לנצל כל רגע פנוי ללימוד התורה הקדושה"**, לכן הרים הרב את זקנו כלפי מעלה ולא ענה לך.

ידוע, חשד הרב בגאון ר' יהונתן אייבשיץ זצ"ל כי חלילה הנו מכת השבתאים לאחר שהגיע לידו קמע ליולדת שכתבו הגאון, לאחר שפתח ועיין בו, וראה בו חלילה סימני מינות. הוא כתב לר' אריה ליב באמסטרדם, לר' יעקב יהושע בפרנקפורט, לר' שמואל הלמן ולר' נחמיה ריישר על אודות הקמעות. כולם הסכימו כי ר' יהונתן מכת השבתאים ואינו ראוי לשבת על כסא הרבינות.

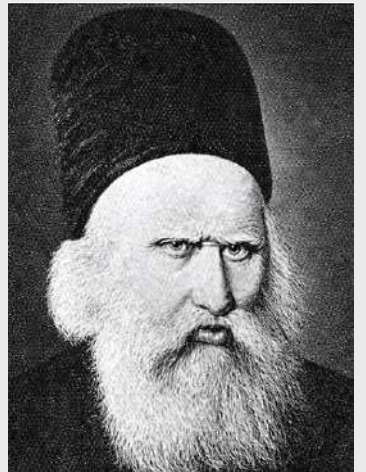
לגאון ר' יהונתן אייבשיץ זצ"ל, היה בן אשר לא נהג כראוי, וסטה מדרך הישר. והנה, **לאחר שנים לאחר הסתלקותו, התגלה רבי יהונתן לבנו בהקיץ והזהירו שישבו בתשובה, ואכן, בסיכומו של עניין, בנו שמע אליו ושב בתשובה שלמה.** הבן באותו את אביו שאל: "אבא, היכן היית עד עתה? מפני מה לא נגלית אלי קודם לכן, ורק כעת, לאחר כמה שנים, נגלית אלי?".

ענה לו ר' יהונתן, שהיה לו דין ודברים ממושך עם הרה"ק רבי יעקב עמדין, שכידוע היה בר פלוגתא גדול של הרבי ר' יהונתן, ועם הרה"ק בעל 'פני יהושע', ר' שמואל הלמן ור' נחמיה ריישר שאחזו כשיטתו של רבי יעקב עמדין. "כאשר טענתי", הוסיף רבי יהונתן אייבשיץ לבנו, "בבית דין של מעלה ושאלתי: 'מדוע אין בי"ד של מעלה בא חשבון עם אותם רבנים?' השיבוני שלא יכולים לפעול כנגדם מאומה, מאחר שכל כוונתם הייתה לשם שמיים בלבד. אולם דע לך בני, כי כל האחרים, אלו שהשתתפו במחלוקת שלא לשם שמים, ירדו לאבדון, ולשאל תחתית".

הרב יוסף פיימר (הראשון) זצ"ל ידוע כרבי יוסל'ה סלוצק-ר נולד בשנת ה'תקנ"ו (1796) בעיירה שקוד (ליטא). בצעירותו היה ידוע כמוכשר גדול אך גם כשובב גדול. בהיותו כבן 12 שנים החליט ללמוד בישיבת וולוז'ין ושם עלה והתעלה. בחורף שנת ה'תקפ"ט (1828) נבחר לכהן ברבנות העיר סלוצק. כשהיה כבן שלושים ושלוש שנים בלבד. מכל רחבי ליטא קיבל שאלות, והיה לאחד מגדולי הרבנים בליטא בדורו. נודע בתקיפותו בעניינים ציבוריים לצד עדינותו במישור האישי וביחסו המקרב לעניים ולבני נוער. בשנת ה'תרכ"א (1861) לאחר שקיבל על עצמו מינוי לרבנות מינסק, הסכים לבטלו לאחר הפצרת אנשי הקהילה בסלוצק. כיהן בסלוצק במשך 35 שנה. נפטר ב-ל' סיוון ה'תרכ"ד (1864). חי כ-68 שנים. ציונו בסלוצק, בלארוס.

אביו: ר' מאיר. **אימו:** מרת גליקה. **חברותא:** ר' יעקב בנדיטמן (רבה של בויסק). **מרביתיו:** ר' חיים איצקוביץ (הידוע בשם 'ר' חיים מוולוז'ין - רבינו היה תלמידו המובהק), ר' ישראל ליפקין מסלנט. **נשותיו:** מרת רייזל (בת ר' מאיר- זיווג ראשון. נפטרה ב-י' סיוון ה'תקצ"א במגפה שפרצה בסלוצק), מרת וויטה (בת ר' יהושע פאלק הכהן מדויד הורודוק- זיווג שני). **ילדיו מזיווג ראשון:** ר' אבא פיימר, ישראל, ישעיה, זליג, מרת שרה (נישאה לר' יצחק רוגובין ממינסק), מרת הענא (נישאה לר' אפרים מטריסק). **ילדיו מזיווג שני:** ר' מאיר (רבה של סלוצק), מרת רבקה (נישאה לר' י"ל צרינקוב), מרת פייגל (נישאה לר' צבי הירש רבינוביץ- רבה של קובנה), מרת רחל (נפטרה בצעירותה). **מספריו:** •דרשות וביאורים לתורה לרבינו יוסף מסלוצק •שאלות ותשובות לרבינו יוסף מסלוצק (רוב כתביו אבדו בשריפה שפרצה בבית בנו בערב ראש חודש אב ה'תר"ף 1920 ומה שהודפס אלו דברי תורה ששרדו)

עוד כשהיה כבן שנים-עשרה שנים, היה מוכשר מאוד אולם, מאידך גיסא שובב גדול. יום אחד הוא שמע את אחד האבות, אומר לבנו: "מה אתה חושב, שאתן לך לגדול כמו יוסל'ה השובב? לא, הבן שלי ילמד ב'חיידר'! לא אתן לך להיות כמותו". דברים אלו היכו בו, עתה הבין, שהוא משמש כדוגמא רעה בכל סלוצק. הוא חזר מיד על עקבותיו עם החלטה נחושה - לשנות את דרכיו. מיד הלך לביתו, ושם אמר להוריו: "החלטתי נחושה, אני הולך לישיבה ללמוד!". "מה?", קראה האם בתדהמה, ואילו אביו הביט בפניו ושאל: "יוסל'ה, איזה תעלול אתה מעולל כעת?". אך יוסל'ה חזר על דבריו בנחישות: "הפעם אני מתכוון בשיא הרצינות, אני נוסע לישיבה!".

"לאיזו ישיבה אתה רוצה ללכת?", הקשה אביו. והוא ענה: "לישיבת וולוז'ין". אביו הביט בו בפליאה ואמר: "האם אתה מודע לכך, שבישיבה הזו יש לדעת שני סדרי גמרא על בוריים?". אולם יוסל'ה התעקש ואמר: "אני רוצה להגיע לוולוז'ין וללמוד שם. ואם לא תתנו לי כסף לנסיעות - אלך לשם ברגלי!". כשראו הוריו, שהוא נחוש, צידדו אותו בכסף וארזו לו את מזוודותיו. כעבור שלושה ימים הגיע לישיבה. כשהגיע לשם ביקש לראות את ראש הישיבה, הגאון ר' חיים איצקוביץ. הוא שאל את יוסל'ה לרצונו, והוא השיב, כי רוצה הוא ללמוד בישיבה. כשנשאל, מה הן ידיעותיו, השיב, כי אינו יודע מאומה, אבל מבקש הוא ללמוד. הביט הרב בעיניו וראה, כי עיניו נוצצות, ורוצה הוא להשקיע את כל מאודו בלימוד, ולפיכך - הסכים לקבל אותו וסידר לו מספר חברותות, שיקדמו אותו.

כעבור שלושה חודשים כבר היה בן ישיבה לכל דבר. חלפו כשמונה שנים, ויוסל'ה נחשב מגדולי הלומדים. יום אחד קיבל מכתב מביתו. אביו היה חייט, והיה לו בית-מלאכה. במכתב היה כתוב, כי היתה שריפה גדולה בעיר וכל בית-המלאכה עלה בלהבות. לפיכך, הם מבקשים ממנו שיושיט עזרה כדי לשקם את החנות. הוא הראה את המכתב לר' חיים, שכן אהבת התורה בערה בו, והוא לא ידע כיצד לנהוג. ר' חיים דאג לקבץ סכום ניכר ואמר לו לשלוח לבית-הוריו ולהישאר לשקוד על תלמודו. חלפו מספר חודשים ומכתב חדש נשלח מאימו, ובו כתבה, כי האב חלה ואינו יכול לעבוד כלל. שוב הראה ר' יוסף את המכתב לראש הישיבה. ר' חיים נאנח אנחה עמוקה וחשב מספר דקות. בסיכומו של עניין השיב: "לא אוכל לומר לך דבר. אבל אם תשמע בקולי - לא תתחרט: חזור ללימודך". ר' יוסל' שמע לדברי רבו.

חלפו מספר שנים ורבה של סלוצק נפטר. בתום ימי האבל הגיעו חמישה מנכבדי הקהילה לוולוז'ין לישיבת ר' חיים לחפש רב חדש, כשהם מתחייבים לדאוג לכל מחסורו. ר' חיים אמר: "יש לי רב לעירכם", ושלה לקרוא לאחד מתלמידיו. כשנכנס המיועד לחדר, קם ר' חיים מלוא קומתו לכבודו, וכמותו עשו גם נכבדי סלוצק, כשהם מתלחשים: "כל כך צעיר הבחור ור' חיים מכבדו עד כדי כך!". פנה ר' חיים ושאל אותם על יוסל'ה, שהיה בעירם. הם זכרו, שהיה ילד כזה, אבל לא ידעו, מה אירע עימו. פנה ר' חיים לנכבדי הקהילה ואמר: "הנה הוא יוסל'ה, תלמיד חכם מופלג!". פנה ראש הישיבה ליוסל'ה ואמר: "זוכר אתה את המכתבים של אימך? אכן היתה זו החלטה קשה להקדיש את חיך לתורה. יכולתי אז רק ליעץ, שכן הניסיון - שלך הוא. עמדת בניסיון! יקום ר' יוסל' ויעמוד בראש קהילת סלוצק המעטירה!".

פעם אחת הסכים רבינו בעניין מסויים מענייני העיר. הגביר ר' יונה כעס מאוד על החלטה זו. הוא שלח את השמש להודיע לרבינו כי אם לא יתנגד לדבר **הרי שעוד יתחרט על כך!** השמש הגיע לפתח בית רבינו ועמד מבוהל ונרעד. כיצד יאמר לרב את דבר שליחותו? רבינו הבין כי הוא בא בשליחות הגביר ר' יונה, אך אינו מוצא עוז למסור את דבריו. הרב פנה אליו ואמר: "אני מבין, שהגביר אמר לך, כי אתחרט על שהבעתי את הסכמתי לדבר. לך ואמור לו, כי אוניות בים אין לי, וכן שטרות כסף בחיסכון אין לי. **אני לא אתחרט, כי סחורתי איתי, שכן התורה הקדושה טובה מכל סחורה**". כאשר השמש מסר לגביר את דבריו, רבינו, הגיע הלה במרוצה לביתו כדי לבקש ממנו סליחה.

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של הצדיקים או של הקברים
או אם לא שמנו את תמונת הצדיק או הקבר
יש לו תמונה שהוא צילם או שקיבל ממישהו ששהוא צילם ונתן לו את זכויות יוצרים
להשתמש בה ולא הוריד אותה מאתר באינטרנט, אנא שלחו למייל

PnineZadikim@gmail.com

**למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה PnineZadikim@gmail.com**

**כל החומר נלקח
מעלון 'פניני עין-חמד' משנים עברו
לקבלת עלון פניני עין-חמד,
יש לשלוח בקשה למייל:
PnineEH@gmail.com**

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
רפואת יהודה אריה בן רחל ברכה- רפואת הנפש ורפואת הגוף
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניינים, נחת יהודי מכל יוצאי חלציו וכן בחינוך הילדים